

Upravišтво: Ljubljana, Pucničjeva
ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23,
31-24.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Pucničjeva
ul. 5. — Telefon 31-25, 31-26.

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.

Računi pri poš. ček. savodu: Ljubljana
št. 17.749.

ZKUPNO ZASTOPSTVO za oglaševanje
v Kr. Italije in inozemstva ima

Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

JUTRO

Ishaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina snaga mesečno L. 12.—
za inozemstvo pa L. 20.—

Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 5,
telefon 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Neuspel poskus razbremenitve Petrograda

Timošenko je žrtvoval 18 divizij, ne da bi se mu posrečilo zmanjšati nemški pritisk na vojsko maršala Vorosilova in obrambo Petrograda

Hitlerjevega glavnega stana, 17. sept. Nemško vrhovno poveljstvo je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Na vzhodu se napadalne akcije razvijajo v operaciji največjega obsega.

Podmornice so na severnem Atlantskem oceanu potopile šest sovražnih trgovinskih ladij s skupno 27.000 br. reg. tonami.

Na morju okrog Anglije so bojna letala v pretekli noči v nizkih napadalnih poletih hudo poškodovala dva velika tovorna parnika. Nadalje so letala napadla pristaniške naprave v lukah ob južnovzhodni obali otoka kakor tudi več letališč.

V severni Afriki so nemška vojska letala 15. septembra napadla na libijsko-egiptski meji zbirajoče se britanske motorizirane oddelke ter jih razpršila s ognjem iz strojníc in letalskih topov. Pri napadu nemških bojnih letal v noči na 16. septembra na letališče Heliopolis pri Kairu, so nastali hudi požari in eksplozije v letalskih hangarjih in municijskih skladiščih.

V zadnji noči je manjše število sovražnih letal napadlo nekaj krajev v južnozahodni Nemčiji in jih bombardiralo z manjšim številom eksplozivnih in zažigalnih bomb. Nastali so požari v nekaterih poslopjih v stanovanjskih okrajih. Mornariško topništvo je sestrelilo 2, protiletalsko topništvo pa en angleški bombnik.

Bern, 17. sept. d. Včerajšnje poročilo nemškega vrhovnega vojnega poveljstva, da so nemške čete porazile v zadnjih tednih južno od Ilmenskega jezera znatne sile treh sovjetskih armad, da je bilo 9 sovjetskih divizij popolnoma uničenih, 9 nadaljnjih pa porazenih z obetnimi izgubami, je dokaz, da so se vsi poizkusi maršala Vorosilova ob Valdajskem gričevju, ter maršala Timošenka južneje pri Velikih Lukah za razbremenitev Petrograda pred nemškim obleganjem ponesrečili. Nasprotno se more sklepati po raznih vesteh, da se je Nemcem posrečilo južno od Ilmenskega jezera zabit močan klin v vzhodni smeri proti Tveru (Kalininu) ter še bolj ločiti čete maršala Timošenka od vojske maršala Vorosilova v petrogradskem odseku.

Medtem se obleganje Petrograda nadaljuje s povečano srditostjo. Na sovjetske utrdbe pada še nekaj dni toča granat in drugih izstrelkov. Nemška letala skoro neprestano bombardirajo posamezne sovjetske postojanke okoli mesta, kakor tudi važnejše naprave v mestu samem. Nemške čete so onespobile že celo vrsto obrambnih utrdb, med katerimi so napravile že široke vrzeli. Boji, ki se razvijajo med pehoto z obeh strani, so izredno srditi in krvavi ter kažejo odločnost obeh nasprotnikov izvršiti zadane naloge do konca.

V zadnjih dneh so bili večji boji tudi v Finskem zalivu, kjer so nemške pomorske sile ponovno napadle utrjeni otok Oesel.

Z osrednjega bojišča ni posebnih vesti, pač pa poročajo o znatnem napredovanju čet vojske generala Rundstedta na levem bregu Dnjepra v južnovzhodni smeri. Položaj Kijeva postaja čim dalje resnejši, pa tudi vojske generala Budjona na levem bregu Dnjepra so v čim dalje bolj kočljivem položaju. Ker so operacije nemške vojske na tem področju še v teku, podobnosti o poteku bojev še niso znane.

Obleganje Odese se nadaljuje. Mesto silno trpi zaradi silnega nemškega topovskega obstreljevanja in bombardiranja. Tudi tu so boji kakor pred Petrogradom izredno srditi in krvavi, vendar pa je položaj Odese toliko boljši, ker je delno še mogoča preskrba po morju, čeprav jo nemška in zavezniška letala močno ovirajo.

V posameznih odsekih se neprestano razvijajo tudi večje ali manjše letalske bitke, posebno hude pa nad področjem Petrograda in Odese. V teh letalskih bojih je imelo sovjetsko letalstvo posebno hude izgube.

S finske fronte

Stockholm, 17. sept. u. Finski brzi oddelki so s pomočjo oklopnih sil in topništva dosegli ob teku Svira v smeri proti severovzhodu nove uspehe. Kakor kaže, branita področje med Lanogo in Onego dve ruski diviziji, ki sta v glavnem koncentrirani okrog Petrovskeja. Rusi se sedaj naglo utrjujejo okrog glavnega mesta vzhodne Karelije. Očitno smatrajo Petrovskeja za enega svojih najvažnejših obrambnih centrov.

Novi uspehi finskega letalstva

Helsinki, 17. sept. d. Finsko letalstvo je v ponedeljek sestrelilo 3 sovjetske ruske bombnike in 1 lovsko letalo v borbi, ki so se razvile na finskem bojišču. Nadaljnja 3 sovjetske ruske bombnike in 1 lovsko letalo so bili tako hudo zadeti, da so se goječe komaj še rešili v sovjetske ruske bojeve črte. Finsko letalstvo ni utrpelo nikakih izgub. Istega dne je finsko protiletalsko topništvo v vzhodni Kareliji sestrelilo 5 sovjetskih letal. Finske čete so na istem področju zaplenile 2 nepoškodovani sovjetski vodni letali.

Akcije nemškega letalstva proti Krimu

Berlin, 17. sept. u. Nemško letalstvo je izredno delavno na mnogih točkah fronte. Njegove akcije kažejo smeri velikega na-

pada, ki je v teku od skrajnega severa do skrajnega juga na vsej črti. Bombniki in lovci se vztrajno vadijo za napade proti postojankam, ki branijo pristop na Krim. Kakor znano, je prelepi polotok, ki je poln zgodovinskih spominov, zvezan s celino po ozki zemeljski ožini ter po železnici, ki vodi po umetnem nastpu preko lagun ob Azovskem morju. Druga zveza je cesta, ki drži preko zemeljske ožine pri Perekopu. Po tej ozki poti so prihajali na Krim Sci-ti, Kozaki in Tataři, ki so v raznih zgodovinskih dobah prodirali s severa proti jugu. Vsak gospodar polotoka si je prizadeval z visokimi zidovi zapreti prehod pri Perekopu. Še danes stoji velik del zidovja, visokega 15 m in debelega 20 m, ki ga je v 15. veku zgradil tatarski Menglej Girej na Perekopu od enega morja do drugega.

Tudi sedanjí gospodarji so neposredno pred vojno skušali čim bolj utrditi to zemeljsko ožino. Te utrdbe sedaj dan za dnevom napadejo in obmetavajo z bombami nemška letala, ki so menda že razbila mnogo manjših, pokvarila mnogo baterij ter uničila mnogo tovornih avtomobilov. V poletu nad letališče v stegi južno od Perekopa so nemški letalci zažgali hangarje ter uničili na tleh mnogo ruskih letal. Tudi železniška zveza je na raznih točkah že prekinjena. Razen tega so mnoga važna železniška križišča na Krimu že močno poškodovana.

Pesimistično raznolozenje v Angliji

Bern, 17. sept. s. Švicarski listi naglašajo, da je vojna v Rusiji stopila v svojo odločilno fazo. V kakem smislu se bliža ta odločitev, dovolj jasno priča ogromna prepelšenost v Londonu. V angleški prestolnici odposlanstva ameriških in angleških večakov stalno proučuje posledice neugodnega razvoja na ruski fronti. Zdi se, da na Angleškem že izginja ono pomarejeno navdušenje, ki ga je izvalil zadnji Rooseveltov govor. Poučeni krogi izražajo bojazen, da bo po izločitvi tovarov za orožje pri Petrogradu vsa teža za preskrbo sovjetske vojske padla na Anglijo.

Izmenjava diplomatskega osebja

Lizbona, 17. sept. s. Danes prispe v Lizbono osebje bivšega angleškega poslaštva v Helsinkih. Na poti iz Londona v Lizbono je tudi osebje bivšega finskega poslaštva.

Hud potres v Anatoliji

36 vasi porušenih — 500 smrtnih žrtev

Beograd, 17. sept. d. Potresomeri beograjskega seizmografskega zavoda so v torek jutraj zabeležili možne potresne sunki. Potresomeri so prve sunki zabeležili ob 4.34 m. u. t. in 16.7 sekund. Potresni sunki so si nato sledili v presledkih po 8 sekund. Najmočnejši sunk je bil zabeležen ob 4.36 minut. Ognjišče potresa je bilo ugotovljeno v Mali Aziji, kjer so bili že pred nekaj dnevi zabeležili močni potresni sunki.

Carigrad, 17. sept. u. Potrjujejo se vesti o strašnem potresu v Anatoliji. Po službenih informacijah je bilo 36 vasi popolnoma

Sprememba na iranskem prestolu

Berlin, 17. sept. u. Teheranski radio je včeraj popoldne objavil, da je šah Pahlevi včeraj jutraj odstopil in da je postal novi vladar Irana njegov prvorojenec Muhamed Riza Pahlevi, čegar soproga je sestra egiptskega kralja Faruka. Abdikacija šaha Pahlevija je bila službeno motivirana z zdravstvenim stanjem šaha. V prestolnici se je ohranil mir. Življenje se normalno razvija. Takoj po abdikaciji je šah Pahlevi odpotoval v Ispahan. Spremljala sta ga šest policije in oddelke njegove telesne straže.

Agencija Reuter poroča med tem, da angleške in ruske čete, ki so enakoštevilne, prodirajo proti Teheranu. Vse kaže, da te čete ne bodo stvarno zavzele mesta, marveč se bodo razmestile v vojašnicah v teheranskih predmestjih.

Vesti o uporu Kurdov se potrjujejo. Poročevalca londonskega radia in »Timesa« sta postala celo njihova ujetnika, a jima je kmalu nato uspelo zbežati.

Danes zapustijo Teheran žene in otroci Nemcev, ki živijo v Teheranu, ter funkcionarji nemškega poslaštva. Potovali bodo nazaj v Nemčijo preko Turčije.

Ankara, 17. sept. d. Perzijski šah Riza Pahlevi je takoj potem, ko se je odpovedal prestolu, zapustil iransko prestolnico. Kakor poročajo iz Teherana, je bivši iranski šah že dospel v Ispahan.

Ankara, 17. sept. d. O odstopu iranskega šaha Rize Pahlevija poročajo iz Teherana, da je bila njegova abdikacija objavljena v posebnem sporočilu, ki ga je sprejel na znanje parlament na izredni seji. Odstop šaha se utemeljuje iz zdravstvenih razlogov.

Berlin, 17. sept. d. Po zadnjih informacijah, ki so dosepele v Berlin iz Teherana, bodo po možnosti nemški podaniki, v prvi vrsti žene in otroci, odpotovali iz Irana

v Londonu. Diplomatski uradniki se bodo v Lizboni srečali.

Bolgarski odgovor Moskvi

Sofija, 17. sept. d. Na zadnji protest Moskve pri bolgarski vladi je včeraj bolgarski poslanik v Moskvi izročil sovjetski vladi noto, v kateri pojasnjuje stališče Bolgarije. V noti pravi bolgarska vlada da je bilo stališče Bolgarije nasproti Sovjetski zvezi vedno lojalno, nasprotno pa je pred nekaj časa sovjetski radio sprožil proti Bolgariji silovito kampanjo. Razen tega so sovjetska letala metala bombe na bolgarsko ozemlje in v Bolgariji so bili izkrcani celo sovjetski padalci. Stališče, ki ga je Bolgarija zavzela, je pač moralo slediti stališču sovjetskega tiska, ki brez prestanka napada Bolgarijo. Nota pravi nadalje, da je bila sovjetska vlada pač slabo informirana o notranjem položaju v Bolgariji, ker sicer gotovo ne bi bila protestirala zaradi bolgarskega vtao imenovanega malo lojalnega stalšča in ne bi bila očitala Bolgariji tako imenovanih »ofenzivnih namenov«. Nota v nadaljnjem podrobno precizira in utemeljuje stališče Bolgarije nasproti Sovjetski zvezi.

Letalski boji na zapadu

Berlin, 17. sept. d. V noči na sredo so britanski bombniki prodrli nad jugozahodno Nemčijo. Kakor je bilo davi objavljeno s pristojnega vojaškega mesta v Berlinu, so britanska letala na več krajih metala rušilne in zažigalne bombe, ki so povzročile manjšo škodo v stanovanjskih okrajih. Med civilnim prebivalstvom je bilo več ljudi ubitih in ranjenih.

Berlin, 17. sept. d. Nemška fovska letala so sestrelila štiri britanska letala, ki so v popoldanskih urah v torek skušala izvršiti napade v pasu ob Rokavskem prelivu. Nemški lovci niso v letalskih borbah utrpeli nobenih izgub.

Poškodovana angleška križarka

Tanger, 17. sept. u. Križarka »Exeter«, ki je bila pred kratkim hudo poškodovana, je prispela v Gibraltar, kjer bo popravljena. Z ladje so izkrcali mnogo ranjencev, ki so jih spravili po bolnišnicah v mestu.

razdejanj. Človeških žrtev je bilo okrog 500. Oblasti so organizirale reševalno službo. Potresni sunki se še ponavljajo in povzročajo novo razdejanje.

Tirana, 17. sept. u. V osrednji Albaniji je nastal manjši potres, ki je napravil nekaj škode na področju okrog Tepelenja. Največ škode je v vaseh Benci in Luzzati, kjer se je porušilo večje število hiš, žrtev pa ni bilo. Vojaške in civilne oblasti so poskrbele za šotore, pod katerimi je našlo začasno streho večje število brezdomcev.

danes. Nemški civilisti naj bi odpotovali skupaj s transportom, s katerim odhaja iz Teherana osebje tamkajšnjega nemškega poslaštva.

Carigrad, 17. sept. s. Iz Teherana poročajo, da sta danes zapustila Teheran dve železniška vlaka z nemškimi državljani, ki odhajajo v koncentracijska taborišča. V drugem vlaku je bilo 241 nemških državljanov izmed teh 241 Nemcev jih je bilo 220 izročenih angleškim, 21 pa ruskim vojaškim oblastem.

Berlin, 17. sept. d. Načelstvo nemške državne pošte je snoči objavilo odlok, s katerim se ustavlja ves poštni promet iz Nemčije in priključenih zasedenih pokrajin v Iran in Afganistan.

Ostavka sirske vlade

Ankara, 17. sept. d. Kakor službeno poročajo iz Damaska, je sirska vlada podala ostavko. Načelnik de Gaulleovih čet v Siriji general Catroux je ostavko sprejel. Kakor je bilo davi službeno javljeno iz Damaska, je general Catroux poveril sestavo nove vlade šejku Tajedin-al-Hasanu. Nalogo za sestavo nove vlade je general Catroux poveril šejku Tajedinu-al-Hasanu v posebnem pismu, v katerem ponovno obljublja jamstvo za neodvisnost Sirije ko naroča. »naj Tajedin-al-Hasan prevzame predsedstvo vlade neodvisne sirske države.« Tajedin-al-Hasan bo v novi vladi vodil tudi ministrstvi za narodno obrambo ter zunanje zadeve.

Nankinska poslanika v Bukarešti in Madridu

Nanking, 17. sept. (Domet). Nacionalna kitajska vlada v Nankingu je imenovala Li-Fanga za svojega novega poslanika v Bukarešti ter Vang To Tsala za svojega novega poslanika v Madridu. Li-Fang je visok uradnik pri upravi v Kantonu, Vang To Tsai pa je sin predsednika političnega sveta za everno Kitajsko Vang-Itanga.

Efficaci attacchi aerei contro colonne motorizzate nemiche

Ricognizioni in forze su tutti i fronti dell'Africa — Tiri di artiglierie contro Tobruk

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 17 settembre il seguente bollettino di guerra n. 470:

Sul fronti dell'Africa settentrionale e dello scacchiere di Gondar, azioni locali dei nostri reparti avanzati che hanno compiuto ricognizioni in forze e respinto elementi avversari. Efficaci tiri delle nostre artiglierie contro le opere difensive della piazza di Tobruk.

L'aviazione britannica ha portato nuove offese sulle città di Tripoli e Bengasi: nessuna vittima; danni materiali di scarsa entità.

Vellivoli italiani e germanici hanno attaccato colonne motorizzate nemiche nella zona di Giarrabub—Siwa: numerosi automezzi sono stati colpiti e gravemente danneggiati.

Učinkoviti letalski napadi na sovražne motorizirane kolone

Izvidniški podvigi večjih oddelkov na vseh afriških frontah — Topniško obstreljevanje Tobruka

Glavni stan Oboroženih Sil je izdal dne 17. septembra naslednje 470. vojno poročilo:

Na frontah v severni Afriki in na področju pri Gondarju lokalne akcije naših prednjih oddelkov, ki so izvedli v večjem številu izvidniške podvige in odbili sovražne elemente. Naše topništvo je učinkovito obstreljevalo obrambne naprave tobruške trdnjave.

Angleško letalstvo je znova napadlo mesti Tripolis in Bengazi. Žrtve ni bilo nobene. Materijalna škoda je neznatna.

Italijanska in nemška letala so napadla sovražne motorizirane kolone na področju Džarabub - Siwa. Mnogo motornih vozil je bilo zadetih in hudo poškodovanih.

Letalski napad na Kairo

Ankara, 17. sept. d. Egiptsko notranje ministrstvo je snoči objavilo komunikc, ki pravi, da je bil v noči na torek ob 2. izvršen že drugi letalski napad na Kairo. V mestu so izbruhnili mnogoštevilni velik požari. Pri napadu je bilo 39 ljudi ubitih, 82 pa ranjenih.



Il Duce riceve a Palazzo Venezia la Missione Militare Croata. — Sprejem hrvaškega vojaškega odposlanstva pri Duceju v palači Venezia

Spor med Perujem in Ekvadorjem neporavn

Lima, 17. sept. s. Poslanec Tamayo je snoči v zbornici izjavil, da je bil posredovanje južnoameriških držav in Zedinjenih držav v sporu med Perujem in Ekvadorjem brezuspešno. Zedinjene države so dokazale, da nimajo nikakega moralnega vpliva na Ekvador in da mu ne morejo preprečiti, da ne bi šel do skrajnosti v službi svojih interesov. Ameriške sile so pričele posredovati v trenutku, ko je perujska vojska zasledovala ekvadorske sile na begu, tako da se je moral Peru odreči sadovom svoje zmage, posredovalcem pa na drugi strani ni uspelo, da bi Ekvador spoštoval sprejete obveznosti.

Nemško-turška trgovinska pogajanja

Ankara, 17. sept. d. Nemški gospodarski odposlanec dr. Clodius, ki se mudi v Ankari, vodi pogajanja za sklenitev nove turško-nemške trgovinske pogodbe, ki utegne biti podpisana v kakih 14 dneh. Nova trgovinska pogodba, ki naj bi veljala 10 let, naj nadomesti sedanji začasni trgovinski dogovor, sklenjen lansko leto, ki ga bo turška narodna skupščina najbrže ratificirala v teku sedanjega zasedanja. Nemčija želi na podlagi nove trgovinske pogodbe zajamčiti si približno polovico vsega turškega izvoza. V zameno za turško blago bi Nemčija dobavljala Turčiji razne surovine ter kemice, farmaceutike in druge industrijske izdelke.

Mavzolej Viljema II.

Hagg, 17. sept. d. V parku okrog gradu Doorna so pod vodstvom nekega znanega berlinskega arhitekta pričeli graditi mavzolej za pokojnega zadnjega nemškega cesarja Viljema II. Ko bo garaža gotova, bo truplo pokojnega cesarja na tihem prenešeno iz grajske kapele, v kateri je našlo začasno počivališče, v novi mavzolej, ki bo zgrajen iz rdeče holandske opeke in belega in črnega marmorja.

Obnovite naročnino!

Nemško-francosko gospodarsko sodelovanje

Pariz, 17. sept. d. Med 8. in 21. septembrom bodo na zborovanju nemških in francoskih industrijskih in trgovinskih zbornic prvotno stili v stik nemške in francoske gospodarske organizacije k skupnemu posvetovanju.

Marcelle Deat okrevla

Pariz, 17. sept. s. Marcelle Deat, na katerega je bil, kakor znano, pred kratkim izvršen atentat, si je toliko opomogel, da bo v nekaj dneh zapustil bolnišnico.

Naraščanje kanadskih vojnih izdatkov

New York, 16. sept. u. V Ottawi je bilo objavljeno, da kanadski vojni izdatki vedno bolj naraščajo. Po službenih podatkih so dosegli vsoto 900.000 funtov šterlingov na dan.

Ljudsko štetje v Maroku

Tanger, 17. sept. s. Na osnovi zakona z dne 5. avgusta se je pričelo v vsem francoskem Maroku ljudsko štetje, ki naj ugotovi točno število Židov v tem francoskem protektoratu ter njihov imetje. Ne glede na vse mogoče izkmanje je ljudsko štetje izzvala velik nemir med elementi, ki bi pri njem prišli v poštev. Mnogo Židov je ustanovilo nova podjetja z imeni francoskih, trgovinskih in političnih krogov, toda vse kaže, da vendarle ne bodo ušli dočlobam zakona. Po tem zakonu se mora število židovskih odvetnikov in zdravnikov zmanjšati na dva odstotka. Sploh je nezadovoljstvo precej naraslo, tako da oblasti že komaj pričakujejo da se v Maroko vrne generalni rezident Nogues, ki se sedaj mudi v Franciji.

Huda železniška nesreča na Japonskem

Tokio, 17. sept. u. Med Mitom in Šimonosakijem se je pripetila huda železniška nesreča. Na odprti progi sta trčila skupaj dva vlaka, ki sta si pridruvala nasproti z veliko brzino. Okrog 100 ljudi je bilo ubitih in ranjenih. Iz Jokohame je bilo odposlanih nekaj reševalnih vlakov na kraj nesreče. Kakor kaže, je nesreča nastala zaradi napačne prestave kretnic.

Ameriška politika ustvarja nova trenja

Nemška sodba o izpremembi ameriških nevtralnostnih določb

Berlin, 17. sept. d. Poleg vesti o novih uspehih, ki jih je objavil Hitlerjev glavni stan, prinašajo nekateri berlinski listi na prvih straneh tudi komentarje k izpremembi nevtralnostnih določb za ameriško trgovsko mornarico, ki so bila objavljena v Washingtonu. »Völkischer Beobachter« piše, da predstavlja nova ublažitev nevtralnostnih določb dejstvo, v katerem prihaja do izraza Rooseveltova taktika trajno množiti in povečavati možnost trenja. Odrbda ameriškega pravosodnega ministra, da ameriške trgovske ladje lahko obiskujejo vse luke britanskega imperija, razen v Indiji ter Angliji sami, je nov ukrep, ki vse bolj razkrajja celokupno ameriško nevtralnostno zakonodajo. S tem pa je tudi Rooseveltovo besedolomstvo napram njegovemu lastnemu narodu ponovno doseglo zaželeni uspeh.

»Berliner Börsenzeitung« opozarja na silno dalekosežnost novega ukrepa, ki dovoljuje ameriškim ladjam plovbo v luke britanskega imperija, kajti niti otok Mon, ki leži med Irsko in Anglijo, ne spada v okvir angleške kraljevine, torej ožjega britanskega otočja. To pomeni, da bodo na otok Man med Irsko in Anglijo v bodoče prihajale ameriške ladje z ameriškim potniki in ameriškim materialom.

Berlin, 17. sept. u. Izjave, ki jih je večeraj po radiu podal vojni minister Knox in ki kažejo na nadaljnji razvoj ameriške intervencije, niso v Berlinu izvale nikakega presenečenja. Ukaz, ki je bil dan ameriški vojni mornarici, da spremlja in štiti transporte vojnih potrebščin iz Amerike do Islandije, pomeni dejansko le izvedbo programa »vojne za vsako ceno«, kakor ga je obeležil Roosevelt pred nekaj dnevi.

Mornariški minister Knox je, kakor je bilo mogoče že ponovno ugotoviti, ki glavni Rooseveltov sodnik najbolj pristojen za interpretacijo predsednikovih izjav, kolikor same po sebi niso dovolj jasne. Razumljivo je, da Roosevelt iz strahu pred javnostjo in pred hudo reakcijo nekaterih svojih izjav ne podaja docela precizno. V takih primerih polkovnik Knox njegove izjave nekaj dni pozneje v razgovoru z novinarji izpopolnjuje.

Washington, 17. sept. u. Bivši ameriški poslanec Zedinjenih držav v Varšavi, Biddle, ki je znan po tem, da je l. 1939. pognal poljsko vlado v vojno, je v okviru novih funkcij, ki mu jih je Roosevelt podelil v vojnem ministertvu, smatral za potrebno, da potrdi odredbe nevtralnostnega zakona s povsem svojevoljno razlago njihovih določb. Biddle je odredil, da zakon o nevtralnosti ne velja za nekatera področja, kakor za Sueški prekop, Birma in Hongkong, kjer se bodo potemtakem ameriške tovorne ladje lahko pojavljale in pristajale, ne da bi na ta način kršile omenjeni zakon. Dne 4. novembra 1939 pa je Roosevelt proglasil za vojno področje angleške otoke, Severno Irsko, dominjone, in In-

dijo. S svojo razlago hočejo sedaj Biddle in drugi intervencionisti izločiti iz okvira zakona zgoraj omenjena področja, ki so velikega strateškega pomena, tako, da bi na njih ameriška mornarica praktično zamenjala velik del britanske.

Naraščajoče vojno hujskaštvo

New York, 17. sept. s. Pritisk hujskaških krogov v Ameriki na izolacioniste postaja vsak dan hujski. To gibanje odločno podpirajo vladni krogi, zlasti pa židovski in komunistični življenj. Voditelji ameriške domoljubne zveze javljajo, da so v zadnjih dneh Zidje in komunisti napadli mnogo podružnic domoljubne zveze v New Yorku ter jih opustošili.

Washington, 17. sept. s. Posebna komisija senata, ki ima nalogo izvršiti preiskavo o delovanju kinematografskih podjetnikov v Hollywoodu, nadaljuje svoje delo. Iz zbranih listin je razvidno, da so največja kinematografska podjetja v rokah Židov in zato že dve leti vrši strupeno propagando ter hujskačo ameriški narod na vojno. Vsi filmi te propagande so polni prostaških napadov na Nemčijo in Italijo. Senator Clark je komisiji ovadil celo vrsto kritikov, ki so v službi židovskih kinematografskih podjetnikov in služijo protinemški in protitalijanski propagandi.

Ukrepi za protiletalsko zaščito v Ameriki

New York, 17. sept. d. Agencija Associated Press poroča iz Washingtona o novem ukrepu ameriške vojnne stranke, ki naj pomaga v Zedinjenih državah širiti vojno psihozo. Vodja ameriške civilne obrambe znan newyorški župan La Guardia je v posebnih okoliščinah pozval vsa vodstva ameriških tovarn, naj takoj podvzamejo potrebne ukrepe, da zavarujejo svoja podjetja pred letalskimi napadi. Obenem je razposlal vodstvom tudi posebno brošuro pod naslovom »Zaščita industrijskih naprav in javnih poslopij«, ki svetuje, kako naj se zadržati varnost nameščenec v delavstva ter nemoteno delo v industrijskih podjetjih. Dasi avtor brošure sam priznava, da je možnost letalskih napadov še zelo daleč, vendar vseeno dokazuje potrebo takojšnjega osnovanja zaščitnih organizacij, ki naj v skrajni sili zadržajo, da bo delo lahko nemoteno teklo dalje.

Posledice pomanjkanja jekla

San Francisco, 17. sept. d. Zaradi občutnega pomanjkanja jekla je bila ustavljena gradnja velikanske podzemeljske garaže v San Franciscu, v kateri bi bilo prostora za 1700 avtomobilov. Garaža je bila zamišljena obenem kot velikansko javno zaklonišče. Ameriški »urad za prioritete in surovine« je odklonil nakazilo za jeklo, potrebno za gradnjo omenjene garaže.

Japonsko propagandno ministrstvo

Tokio, 17. sept. (Domei). List »Kokumin« objavlja informacijo, da namerava japonska vlada dosegati informacijski urad, osnovan šele lansko leto, povišati v čin propagandnega ministrstva. List pripominja, da bo informacijski urad tako v osebo, kakor tudi v načinu poslovanja dočela reorganiziran. V poučenih tokidskih krogih te informacije sicer ne demantirajo, pripominjajo pa, da je morda nekoliko preuranjena.

Sestanek pravoslavniških patrijarhov v Bejrutu

Ankara, 17. sept. d. V Bejrut sta prispele pravoslavni patrijarha iz Jeruzalema in Aleksandrije. Za danes pričakujejo še prihod pravoslavniških patrijarha in Etiopije. Kakor sodojo v tujakih krogih, se bodo vsi trije patrijarhi sestali na konferenco, na kateri bodo razpravljali o neki proklamaciji v prilogi Veliki Britaniji in Sovjetski uniji. Ta proklamacija je bila avgerirana predstavnikom ortodoksnih cerkev iz britanskih krogov.

Zaplenjene nemške poštne pošiljke

Buenos Aires, 17. sept. u. Oblasti so preiskale 83 poštne vreč, ki jih je nemško poslaništvu poslalo na Japonsko. V njih so našli literaturo za nemško mladino, predvsem dela klasikov v nemščini. Kljub temu je preiskovalni sodnik Jantus na zahtevo parlamentarnega preiskovalnega odbora odredil zaplenbo vseh poštne vreč.

Omejitev porabe mleka v Madridu

Madrid, 17. sept. d. Z današnjim dnem so v Madridu stopile v veljavo nove omejitve v prehrani. Posebno močno je bila omejena poraba mleka. V bodoče se po madridskih kavarnah, barih in restavracijah mleko ne bo smelo servirati pred 10. zjutraj in po 22. zvečer. Omejeno je bilo tudi izdelovanje vsokovrstnih mlečnih izdelkov ter peciva, ki se bo v bodoče smelo prodajati le še ob torkih in petkih.

Razširjenje radia v Evropi

Bern, 17. sept. u. Po zadnjih statističnih podatkih je bilo l. 1941 v Evropi 49,3 milijona radijskih sprejemnikov. Po mnenju agencije »Central Europas«, se lahko računajo po štirje poslušalci na vsak aparat, tako da se je dvignilo število radijskih poslušalcev v Evropi v preteklem letu skoraj na 200 milijonov ljudi.

Huda železniška nesreča v Španiji

La Coruna, 17. sept. s. Pri Arangi se je pripetila huda železniška nesreča. Tovorni vlak je na progi zadel ob lokomotivo, ki mu je vozila razpadla. Štirje vozovi so se razbili, dva železničarja sta se ubila. Razen teh dveh so še tri druge osebe težko ranjene. Neka druga lokomotiva je zavozila v tovorni vlak pri postaji Villalba. Ubila sta se strojevodja in kurjač lokomotive.

Prvi sneg v Rumuniji

Bukarešta, 17. sept. d. Ze nekaj dni vladava v Rumuniji precej hladno vreme, v nekaterih predelih se je temperatura nanaglo znižala. V goratih predelih Transilvanije, zlasti pa v okolici Brašove, je zapadel prvi letošnji sneg.

Obsodba pred vojaškim sodiščem v Šibeniku

Šibenik, 17. sept. u. Šibeniški odsek vojaškega sodišča II. armije je te dni sodilo hrvaškega polanika Fortunata Delasa, ki je bil obtožen, da je ubil rezervnega podporočnika Ernesta Francesca, da je ogražal življenje drugih ljudi, da je protizakonito hranil orožje in da ga ni prijavil oblastem. Vojaško sodišče ga je spoznalo za krivega na osnovi teh obtožb ter ga je obsodilo na štiri mesece ječe, po prestani kazni pa še na 4 leta policijskega nadzorstva.

Ljubljanski škof pri mestnih oskrbovancih

Ljubljana, 17. septembra Ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman je davi obiskal mestno zavetišče za onemogle v Japljevi ulici, kjer ga je sprejel načelnik socialno-političnega odbora in vrhovnega socialnega sveta g. arhidjakon dr. Tomaž Klina. V spremstvu načelnika mestnega socialno-političnega oddelka g. dr. Kodre, mestnega fizika g. dr. Rusa in upravitelja zavetišča ravnatelja g. Langusa z duhovščino šentpetrške župnije ter prednice sest. sv. Križa, ki oskrbujejo ta največji mestni socialni zavod.

Pri sv. maši, ki jo jebral g. škof ob asistenci župnika g. Košmerija in kaplanov v prenovljeni in s svetjem okrašenimi kapelici zavoda, so peli gojenci orgelske šole. Med svetim opravilom je stotine mestnih oskrbovancev ogovoril s tolažilnim govorom po evangeliju sv. Marka za današnje kvatno sredo o zveličavnem potrpljenju s težavami starosti in onemoglosti, o čudodelnih tihih žrtvah najmanjših iz vere v previdnost božjo, o darovanju križev in težav Vsemogočnemu, naj se usmili trepečega človeštva.

Po sv. maši so se oskrbovanci mestnega zavetišča zbrali okrog svojega najvišjega duhovnega pastirja in z vidno hvaležnostjo poslušali njegove bodrine besede, mu zapužno stiskali roko, zlasti so bili pa veseli njegovega obiska žene in starčev, ki jih onemoglost veže na posteljo. Za vsakega posebej je imel g. škof dobro besedo, da so se oskrbovanci vidno pokrepčani poslavljal od visokega gosta, ki jim je moral obljubiti, da se v kratkem spet vrne v zares varna zavetje tega po vseh načelih človekoljubja in higijene vodenega mestnega socialnega zavoda.

Objave

Seznam davčnih osnov gostilničarjev z začetnika l. 1941 je razgrnjen v vratarjevi sobi leve hiše mestnega magistrata ter opozarjamo interese, naj si ga ogledajo do 30. t. m.

Mestni finančni oddelk z računovodstvom, blagajno in izvršnim oddelkom zaradi snamežja uradnih prostorov v ponedeljek 22. septembra ne bo posloval za stranke.

Gospodarstvo

Občni zbor Zveze slovenskih zadrug

V sejni dvorani Kmetijske družbe je bil danes redni občni zbor Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani za 33 poslovalno leto. Občni zbor je otvoril predsednik nadzorstvenega odbora g. Stanko Vrhovec, ki je pozdravil zastopnika Visokega komisariata dr. Ludvika Puša ter številne delegate zadrug. Zastopanih je bilo 66 zadrug, vsega pa ima sedaj zveza v Ljubljanski pokrajini 129 zadrug, od prejšnjega števila 395.

Po uvodnih besedah je delegat zadruge Pravniški dom dr. Urbanec izrazil pomisleke glede pošiljanja pooblastil za občni zbor upravi zveze, ki ta pooblastila izroči navzočim delegatom. Predsedujoči g. Vrhovec je pripomnil, da je od nekdaj praksa pošiljati pooblastila upravnemu odboru. Če ima zadruza zaupanje v upravni odbor, ji nihče ne more braniti, da mu da na razpolago svoje pooblastilo. Ravnatelj g. Trček je še pripomnil, da uprava ni nikdar imela potrebe ali namena, da bi na ta način sebi omogočila izvolitev in vrhu tega nikdar ta pooblastila niso prišla odločilno na tehtnico.

Predsedujoči g. Vrhovec je nato omenil, da je odpadlo 5 članov upravnega odbora, ki zaradi tega ni več sklepčen in je zato on kot predsednik nadzorstvenega odbora otvoril skupščino. Stavil je predlog, da skupščina izvoli podpredsednika upravnega odbora dr. Draga Marušiča za predsednika skupščine, kar je bilo soglasno odobreno. Nato je predsedstvo prevzel dr. Marušič, ki je v svojih izjavah omenil, da je bila prvotna skupščina sklicana za 7. april, pa se ni mogla vršiti. Več kakor dve tretjini včlanjenih zadrug je odpadlo, ker so izven področja Ljubljanske pokrajine.

Ta okolnost je težko vplivala na poslovanje zveze. Visoki Komisariat pa je pokazal za zadružno delo veliko razumevanje, tako da je zveza prehodno težave prebolela. Za to razumevanje je izrekel zahvalo Visokemu Komisariju Grazioliu.

Poslovno poročilo

Ravnatelj g. Trček je v svojem poslovnem poročilu razpravljaj predvsem o novih razmerah pri zvezi, ki je kljub težavam izvršila nekatere reforme, ki naj pripomorejo, da bo sedanje čase lažje prebrodila. Visoki Komisar je izdal naredbo, s katero se uvaja nov režim za nove hranilne vloge, tako glede izplačila in obrestovanja. Obrestna mera za vloge je bila znižana približno za 1,5 odstotka, za stare vloge pa je podaljšana zaščita. Vprašanje znižanja obrestne mere za kredite je odloženo za nekaj časa, dokler denarne ustanove ne bodo premagale prehodnih težav. V splošnem so posl nazadovale, rešila pa je ostala nespremenjena.

Na pobudo Visokega komisarija je bil ustanovljen zadružni svet, v okviru katerega sta priznani kot delujoči zadružni zvezi Zveza slovenskih zadrug in Zadružna zveza. Ostale zveze nimajo možnosti obstoja in so bile zadruge napotene, da se včlanijo v eno od obstoječih zvez. Namesto prejšnje vrhovne zadružne ustanove Glavne zadružne zveze, je predvideno, da se ustanovi slična ustanova za Ljubljansko pokrajino.

Ravnatelj g. Trček je nato omenil, da je zaradi premajhnega števila zadrug in zaradi štednje prenehal izhajati »Zadružni vestnik«, ki ga je zveza nadomestila z okrožnicami, dokler se razmere ne spremenijo. Zadružna šola se bo nadaljevala, ker je obljubljen primeren prispevek od strani Visokega komisariata.

Od 395 včlanjenih zadrug, jih je v mejah Ljubljanske pokrajine ostalo 129. To število se bo nekoliko pomnožilo v onimi zadruhami, ki so bile doslej včlanjene v zvezah, ki ne delujejo več v Ljubljanski pokrajini. Čeprav je število zadrug nazadovalo za dve tretjini, se je bilancno stanje, ki se tiče zadrug na področju Ljubljanske pokrajine, zmanjšalo le za dve petini. Od vseh kreditov odpade na zadruge v Ljubljanski pokrajini.

Gospodarske vesti

— Nemški kapital pri Hrvatski deželni banki. Glede na povišanje glavnice Hrvatske deželne banke (prej Jugoslovanske banke) smo že prejšnji teden poročali, da je v zvezi s tem povišanjem tudi udeležba nemškega kapitala, in sicer Dresdner banke. Sedaj poročajo iz Berlina, da bo Dresdner banka imela v bodoče večino delnic Hrvatske deželne banke, medtem ko je imela doslej večino praska živnostenska banka, ki pa bo nadalje udeležena pri Hrvatski deželni banki kot manjšinska delničarka. Dresdner banka bo poslala v direkcijsko Hrvatske deželne banke kot svojega predstavnika prof. dr. Meyerja. Vrh tega bo v novem upravnem svetu zastopana Dresdner banka po svojih predstavnikih. Tudi dunajska Länderbank in praska Eukomptna banka, ki spadata v intereso sfero Dresdner banke, bosta zastopani. O usodi podružnic Hrvatske deželne banke na področju Srbije in Madžarske ter ljubljanske podružnice še ni pedla odločitve.

— Stanje francoske trgovinske mornarice. »Frankfurter Zeitung« poroča, da znaša sedaj tonaža francoske trgovinske mornarice 1.520.000 bruto registrskih ton. Med vojno je Francija izgubila za 300.000 ton ladij, nadaljnjih 57.000 ton pa je bilo uničenih po sklenitvi premirja. Angliji so zaplenili 598.000 ton francoskega trgovinskega brodograja, nadaljnjih 400.000 ton ladij pa je pod blokado v tujih lukah. V službi francoske vojne mornarice je trenutno za 33.000 ton trgovinskih ladij. Sedaj razpoložljiva trgovinska mornarica ne zadostuje za oskrbo Francije. Zato gradi Francija večje število novih ladij. V francoskih ladjedelnicah gradijo vrsto brzih tovornih ladij in ladij s hladilniki napravami ter večje število manjših enot.

— Zidje v slovaškem gospodarstvu. Slovaška vlada je poleg številnih drugih uredb, ki se tičejo židov in se tesno naslanjajo na nemške takozvane nürnberške zakone o židih, izdala uredbu o 20% premoženjski oddaji za Zide. V tej zvezi po-udarjajo slovaški listi, da so imeli do nedavnega Zidje v rokah okrog 70% slovaškega premoženja. Ze prej pa so slovaški Zidje ob razpadu čekoslovaške republike spravili v inozemstvo okrog 2 milijardi kron. Po imenovanju uredbe bodo morali Zidje 20% svojega premoženja oddati dr-

pokrajini 16,5 milijona dinarjev, na zadruge izven pokrajine (v Nemčiji) pa le 11,5 milijona dinarjev; od hranilnih vlog pa odpade na vloge zadrug za Ljubljansko pokrajino 18,5 milijona dinarjev, na vloge zadrug v Nemčiji pa 15,5 milijona dinarjev. Zveza ima zadrugam izven Ljubljanske pokrajine več izplačati, kakor pa od njih terjati, tako da v primeru kompenzacije ne bo treba loviti ostanka. Zveza ima vrhu tega terjatve do bivše Jugoslavije v obliki vrednotnih papirjev. Pri zvezi in zadrugah je za okrog 50 milijonov dinarjev obveznic za kmečke dolgove in za 3 do 4 milijone dinarjev državnih blagajniških zapisov. Ti papirji so popisani in blokirani in je pričakovati, da bodo priznani, kakor po zadnji svetovni vojni. Likvidnost zveze se je seveda zmanjšala, vendar zveza svoje obveznosti lahko izvršuje. Za enkrat se stroški še zmerom krijejo z dohodki in ni nujnosti da bi zveza z odpustitvijo uradnikov znižala režijo.

Predsednik nadzorstvenega odbora gosp. Stanko Vrhovec je ugotovil, da je računski zaključek pravilno postavljen, da se krediti primerno zavarovani in da je poslovanje zveze v redu. Zato je stavil predlog, da se upravi podeli razrešnica.

Na vprašanje delegata dr. Urbanca je ravnatelj pripomnil, da se postavka izdatkov za Zadružni vestnik tiče tudi ostalih tiskovin za zadruge. Proračun za tekoče leto je bil sestavljen že za skupščino dne 7. aprila, danes pa je že v glavnem konzumiran ter znaša pri stroških in dohodkih 630.000 dinarjev. Občni zbor je odobril poročila in podelil razrešnico upravnemu odboru.

Volitve

Pri narodnih volitvah so bili na predlog g. Vrhoveca soglasno izvoljeni v upravni odbor gg.: Ivan Klun, industrijec iz Ribnice, Engelbert Gangl, šolski nadzornik v p., Metlika, Anton Meden, posestnik, Begunje pri Cerklji, Jakob Spicar, posojilniški ravnatelj v p., v Ljubljani, Ivan Lavrič, posestnik, Loški potok; za namestnika pa: Anton de Glerja, posestnik in trgovec, Logatec, Albin Pehani, Zužemberk, in Jože Reiser, predsednik Hranilnice in posojilnega konzorcija Ljubljana.

Na predlog g. Lenarčiča so bili izvoljeni v nadzorstveni odbor gg. Ernest Krulj, posestnik, Ljubljana, Janez Kovačič, posestnik, Sodražica, Matija Brezovar, šolski upravitelj v p., St. Rupert na Dolenjskem, in Hubert Tomšič, posestnik, Trebnje; za namestnike pa: Anton Avšič, posestnik, Smarino, Josko Škrli, posestnik Savlje in Josip Verbič, posestnik, Vrhnika.

Občni zbor je nato pooblastil vrhu za smislu zadružnega zakona, da se lahko zaduži za 5 milijonov lir, da lahko sprejema toliko vlog, kolikor jih morejo članice založiti, in da lahko podeli posameznim zadrug največ 2 milijona kredita.

Pri naslednji točki dnevnega reda je občni zbor sklepal o pravilniku Pokojniškega sklada za nameščence zveze. Ze v službeni praksi iz leta 1936 je določeno, da osnuje zveza pokojniški sklad in da izda za ta pokojniški sklad poseben pravilnik. O tem je uprava že lani razpravljala, sedaj pa je predložila obnemu zboru predlog takega pravilnika, ki določa način pridobivanja pravic do dodatne pokojnine. Predlog dr. Urbanca, da se ta pravilnik začasno spravi z dnevnega reda, da bodo zadruge lahko proučile pravilnik, je bil zavrnjen. Dr. Marušič je pojasnil, da gre za legalizacijo obstoječega stanja. Po pojasnilu, ki so ga podali ravnatelj g. Trček in tajnik g. Dolfe Schauer je občni zbor potrdil pravilnik.

Pri slučajnostih je občni zbor na predlog dr. Marušiča dal upravnemu in nadzorstvenemu odboru pooblastilo, da sme na skupni seji sklepati o vseh vprašanjih, katerih rešitev bo nujno potrebna v zvezi z bodočo reorganizacijo zadružništva v Ljubljanski pokrajini.

žavi počeni od 15. novembra, in sicer v petih obrokih ki zapadejo vsak drugi mesec. Za kritje te oddaje služi vse premočilo in nepremično premoženje Židov. V svrhu garancije je med drugim z uredbo blokiranih 40% židovskih hranilnih vlog. Ustrezajoči znesek premoženjske oddaje mora plačati državi židovska centrala, ki zastopa interese slovaških Židov pred državnimi oblastmi. Posamezni Židje pa bodo morali njim pripadajoče dele vplačati pri centrali. Če bi židovska centrala ob pravem času ne plačala obrokov, lahko centralni državni gospodarski urad obremenil nepremičnine židov s hipotekami. Po zadnjem ljudskem štetju je bilo na Slovaškem okrog 90.000 Židov po veri. To število pa se po novih zakonih poveča še za 15.000, ker se kot Židje smatrajo tudi poljudje.

— Ustavitve blagovnega uvoza preko Durdjeva. Rumunsko gospodarsko ministrstvo je ustavilo uvoz blaga preko Durdjeva, ker je železniška proga Bukarešta—Durdjevo preobremenjena in tudi carinarnica v Durdjevu ne more zmagnati prometa.

— Tudi Kanada omejuje produkcijo avtomobilov. Kanada vlada je izdala naredbo, po kateri se mora proizvodnja potniških avtomobilov v primeri z letom 1940 prihodnje leto znižati za 44%, in sicer z namenom, da se doseže štednja pri materialu in strojih. Avtomobilske tvornice bodo prihodnje leto smele izdelati le 42.000 avtomobilov.

— Sušenje gob za prodajo in za domačo uporabo. Dobro osušene gobe se naj režejo na široke in tanke lističe, da se čimprej dobro posušijo in ohranijo svetlo barvo. Najbolje je rezati s strojem, ker le na ta način so gobe enakomerno rezane, kar je važno za prodajo. Najlepše se posušijo gobe na soncu ali v posebnih sušilnicah. Za silo se suše na pečeh, za domačo uporabo pa tudi v pečeh. Za prodajo pridejo v poštev le gobani, nadalje kukumaki, hrčki in smrčki. Za domačo uporabo pa se lahko sušijo vse užitne gobe razen mlečnih in izredno mehkih, vodenih in sluzastih gob. Točna navodila bo mogoče dobiti na velesejstvu od 4. do 13. oktobra, kjer bo v okviru kmetijskih razstave prirejena tudi razstava gob.

Obnovite naročnino!

Zaklad iz svetovne vojne v Ukrajini

Doživljaj madžarskega častnika, ki ga je usoda že drugič privedla na ruske stepe

Z ruske fronte, 17. sept. u. Posebni dopisnik lista »Il Resto del Carlino« poroča: Na svojem potovanju na fronto sem se pred par dnevi seznanil z madžarskim častnikom, s katerim sva po naključju bila prisiljena sedeti nekoliko dni v istem avtomobilu, vozeč se preko neskončnega ukrajinskega blata. Na nekem razpotju sva ugleдалa napis »120 km do X«. Moj sopotnik je pogledal napis in dejal:

»Torej še 120 km blata. Nekega dne bom vendar moral posetiti to mesto.« Zvečer sva zlezla v svoje košmate spalne vreče, se je med nama pred spancem razvil naslednji zaupni razgovor:

»Že popoldne sem vam dejal, da moram nekoč na vsak način v X. Tam je namreč v neki tvornici sladkorja zakopan ogromen zaklad, ki ga hočem dvigniti.«

»Zaklad?« ga vprašam.

Da, pravi pravcati zaklad, do vrha polni zaboji srebrnih in zlatih predmetov, dragih kamnov in drugih dragocenosti.«

Madžarski častnik pripoveduje dalje:

»Takoj po vojni sem bil tu v Ukrajini v gosteh pri nekem lastniku sladkorne tovarne. Življenje je bilo takrat še zelo lepo, toda na obzorju se je že kazala boljšešvika čpansost. Mimo nas so se začele pomikati karavane beguncev in marsikateri izmed njih se je ustavil pri inženjerju tovarne, ki je bil moj dober prijatelj. Reka beguncev je čim dalje bolj narasčala in vsi prostori tovarne so bili po cele dneve nabiti z bežečimi ljudmi. Zadnje dneve tik pred prihodom boljšešviki vojske se je ta bežeči Babilon seveda še znatno pomnožil. Med begunci je bilo mnogo imovitih ljudi, ki so v naglici zbrali svoje dragocenosti, da jih rešijo v inozemstvo. Mnogi izmed njih so pred nadaljevanjem bega izročili svoje dragocenosti inženjerju, ki jim je obljubil, da bo dragocenosti varno shranil in skril. V kleti tovarne smo bili v ta namen napravili v debelih stenah več odprtlin, kamor smo shranjevali blago beguncev. Tri dni pred našim begom smo z inženjerjem in s pomočjo nekega delavca zaidali te odprtine, da v stenah ni bilo poznati ničesar. Morda ta tovarna ne stoji več, nedvomno pa je ostalo pod ruševinami kleti in v njih neizmerno bogastvo.«

Gledal sem svojega sopotnika ne vedoč, ali naj smatram njegovo pripovedovanje za izrodek domišljije ali za pester film, kakršne življenje tako čisto navija z večjo spretnostjo nego filmski režiserji.

»Kako je bilo daleč,« sem vprašal svojega sopotnika.

»Ves ta čas sem se mudil deloma v Italiji, deloma doma, zvedel pa sem, da je omenjeni inženjer medtem umrl, delavce, ki nama je pomagal pri zazidavanju, pa je brez sledu izgubil. Zaklad mi je prihajal čisto na misel in nekoč sem se v Genovi zglasil pri sovjetski trgovinski delegaciji, kjer smo se dogovorili vse potrebno, da dvignemo zaklad. Sovetska oblast mi je obljubila znaten delež zaklada in bil sem trdno odločen, da ji pokažem zakopano bogastvo. Iz previdnosti pa sem o tem poročal tudi našim oblastem, ki pa so mi zadevo odsvetovala, češ, da v Rusiji človek izgine kakor kamen v vodi.«

»Pa bi znali še danes najti zaklad?«

»Da, še danes.« — Vzel je kosček papirja ter mi z večjo roko, — mož je namreč slikar, — napravil zelo podroben načrt podzemeljskih kleti sladkorne tovarne, kjer je zaklad zakopan. Dodal je še: »Tudi vi lahko greste odkopavati zaklad, ako se vam poljubi.«

Zjutraj sva vstala in se odpeljala vsak v svojo smer.

inženjerju, ki jim je obljubil, da bo dragocenosti varno shranil in skril. V kleti tovarne smo bili v ta namen napravili v debelih stenah več odprtlin, kamor smo shranjevali blago beguncev. Tri dni pred našim begom smo z inženjerjem in s pomočjo nekega delavca zaidali te odprtine, da v stenah ni bilo poznati ničesar. Morda ta tovarna ne stoji več, nedvomno pa je ostalo pod ruševinami kleti in v njih neizmerno bogastvo.«

Gledal sem svojega sopotnika ne vedoč, ali naj smatram njegovo pripovedovanje za izrodek domišljije ali za pester film, kakršne življenje tako čisto navija z večjo spretnostjo nego filmski režiserji.

»Kako je bilo daleč,« sem vprašal svojega sopotnika.

»Ves ta čas sem se mudil deloma v Italiji, deloma doma, zvedel pa sem, da je omenjeni inženjer medtem umrl, delavce, ki nama je pomagal pri zazidavanju, pa je brez sledu izgubil. Zaklad mi je prihajal čisto na misel in nekoč sem se v Genovi zglasil pri sovjetski trgovinski delegaciji, kjer smo se dogovorili vse potrebno, da dvignemo zaklad. Sovetska oblast mi je obljubila znaten delež zaklada in bil sem trdno odločen, da ji pokažem zakopano bogastvo. Iz previdnosti pa sem o tem poročal tudi našim oblastem, ki pa so mi zadevo odsvetovala, češ, da v Rusiji človek izgine kakor kamen v vodi.«

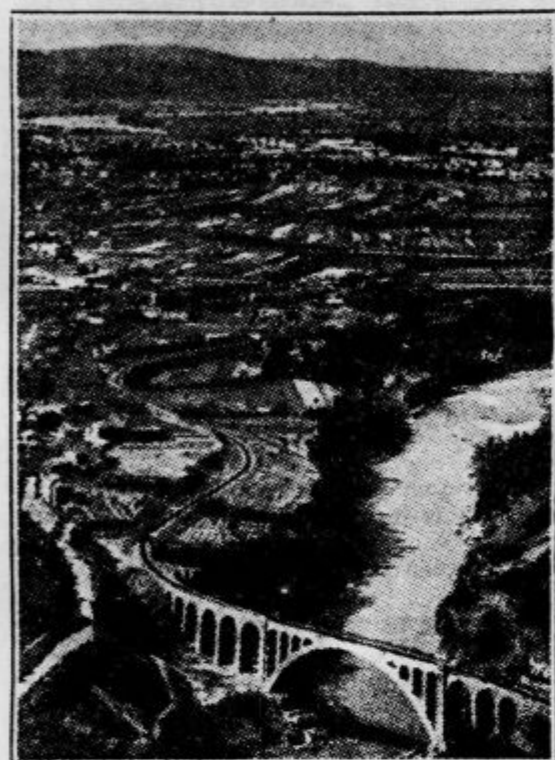
»Pa bi znali še danes najti zaklad?«

»Da, še danes.« — Vzel je kosček papirja ter mi z večjo roko, — mož je namreč slikar, — napravil zelo podroben načrt podzemeljs

Od solkanskega mostu do bovških gora

Gorica, sredi septembra
Soča voda je žumela,
mesec svetlo je sijal.

Oz znameniti solkanski most s 84 m dolgim lokom, ki je bil med svetovno vojno uničen, l. 1927. pa obnoven, te potegne vlak v slikovito, prikopno pokrajino Soške doline in bližnjih gor, ki ji ravniški Gorjanci pravijo Góre, njenim prebivalcem pa Gorjani. Okoli 52.000 teh Gorjanov prebiva tam za Sv. Gorjo in Sv. Valentinom ter živi svojo življenje. Planinski, gorski značaj zemlje je vtisnil neizbrisano pečat vsem gorjanskemu življenju, vsej socialno gospodarski strukturi tega ozemlja, ki je oblikovana po dejstvu prevladujočega poljedelstva in živinoreje.



Nova, široka asfaltirana cesta veže Gorico s kraji v Soški dolini, ob Soči in njenih pritokih. V Sočinem toku pa so odkrili stajane možnosti za razvoj elektrifikacije, saj nudi 40% vodne sile njen srednji tok. Tako je nastala velikopotezna zasnovana umetnih jezer, ki je bila izvedena pod preizkušnim, strokovnjaki priznanjem. Tako se širi prvo veliko umetno jezero od Sv. Lucije do Podsele; v Ročnju teče voda skozi hrib in se izliva pri Doblarju. Tukaj je novo, cvetoče selišče Isontinija. Drugo umetno jezero je pri Skalabonu, romantični furmanski gostilni v Ajbi. Zavornice so speljane v hrib, pri Plavah pa se spet pojavijo Soča. Okoli 4000 delavcev je bilo tedaj zaposlenih pri tem pomembnem delu, ki bo prav za prav dokončno izvedeno z uresničenjem načrta za izpolnitev centrale v smeri proti Kobarižu. Zemljišča so tukaj že vsa izplačana, dela zmerjena. Sedanje prilike so odgodile veliko sklepno delo na poznejši čas.

Tako se v znamenitih Gorah prepletajo oblike patriarhalne, kmečke domačnosti ter planinskega zatišja s ritmom živahnega prometa po lepih, novih cestah, na drugi strani pa s smotnim elektrifikacijskim programom, s pametnim izkoriščanjem vodnih energij, ki mu poleg sijajne zaslove umetnih jezer služi tudi centrali na Pezuži in ob Mangrskem potoku, ki oskrbujejo z elektriko ves gornji del Soške doline.

Glavni nosilci gorjanskega življenja in dela, tradicij in domače starodavnosti so predvsem Kanal, Sv. Lucija, Tolmin, Kobariž in Bovec. Tukaj se živahno preliva gospodarsko življenje te zanimive pokrajine. Krepko industrijsko obsežje pa daje zlasti spodnjemu delu Soške doline

Salona

Novo tvorniško središče, ki se je razmahnilo v povojni dobi. Mimo Plav, čedne vasi na obeh vasiških bregovih, hiti vlak in se ustavi v Saloni. Tukaj je zrastle v povojnih letih novo torišče industrijske podjetnosti, izpodnebne delavnosti. Vasič Deske s Kukulom, ki je zaslovel zaradi bojev v svetovni vojni, in sosednje Anhofo sta se znašli v novem okolju. Veliki industrijski objekti najzgodnejše urejene cementarne so bili tukaj postavljeni, nastala je slovita Salona, kjer je dobilo 600 delavcev hrib in zaslužek. Ta nova industrijsko delavska naselbina je povsem preobrazila agrarno strukturo spodnjega dela Soške doline, kakor je n. pr. tudi tvornica za dušik v Rušah pri Mariboru vso bližnjo kmetijsko pokrajino. Poleg cementa se proizvaja v Saloni tudi umetni mramor, razen tega betonske cevi. Letna proizvodnja cementa je dosegla n. pr. do milijonov stotov. V zadnjem času so izpopolnili obrat ter povečali njegovo proizvodnjo sposobnost na najzgodnejšimi stroji. Čim se bodo prilike ustale, bodo nedvomno sledile za Salono nove možnosti še vidnejšega razmaha, ki prinaša korist in zaslužek vsemu bližnjemu prebivalstvu.

Prestolnica Spodnjih Gor

je starodavni Kanal. Svoje ime je dobil v davnih časih po dolini, kanala, ki vodi po stari poti ob Soči. Kanalov je v vsej Italiji 13, kar ni nič čudnega, saj sta tudi dve Ljubljani: poleg prestolnice Ljubljanske province še majhna vasica Lubiana pri Milanu. Že v XIII. stoletju je bil zgrajen kanalski grad. Predstavljali in nosili kanalskega gospodstva so bili najprej Ungrisci, nato Rabatti, Coroninji, knezi Bacciochi in vojvode Blacas, ki so se preselili leta 1830. na Gorisko.

Dokler ni stekla železnica po Soški dolini, je bil prometni in gospodarski pomen Kanala neprimerno večji. Tod je zelo cvetela furmanska romantika, ki je bila osnova poslovnih stikov. Železnica pa jo je potisnila v ozadje in je precej skrčila pomen Kanala, saj je šel tudi vse vozovni promet proti severu. V času Napoleonovih vojn je bil most porušen. Prvotno, da je bil na nekdanjem grajskem vrhu pokopan Napoleonov konj ljubljenc. Med svetovno vojno je bil kanalski most spet poškodovan pa so ga leta 1921. obnovili.

Kanal, ki se razprostira ob vznožju Kuka in ki ima kot občinska enota okoli 4800 prebivalcev, pa je zaslovel tudi kot rojstni kraj znamenitih mož. Tukaj je bil rojen glavni italijanski general Franc Siodnik, v Bodrežu nad Kanalom pesnik Valentin

Stanič; Kanal pa je tudi rojstni kraj pesnika Vojislava Moleta in skladateljev bratov Lebanov, Josipa Kocjančiča, Mihe Zege ter Marija Kogojca. Vrli Kanalsci so ohranili še danes lepo tradicijo vjudne gostoljubnosti.

Nad Kanalom je znana božja pot Marijino Celje, kamor romajo 15. septembra množice božjepotnikov iz vseh delov goriske in tudi rezijske pokrajine. Vsakoletno romanje je bilo v prejšnjih letih združeno z zabavo in tombolo v Kanalu, ki se pa bosta v mirnih časih spet obnovili.

Menda se starejša naselbina ko Kanal je, kakor mi je zatrjeval kanalski zgodovinar, lepi Ročnji nasproti Avčam. Prvotno so namreč nazivali to dolino »canals Runzinal« (danes Roncina). Izvor imena Ročnji izvaja tamonje ljudstvo od pridevnika vroče, ker je kraj zelo izpostavljen pri-

pekačim sončnim žarkom. Kak kilometer od Ročnja je vrelce Toplice, kjer izvira topla voda, ki ji pripisujejo zdravilno moč. V razdalji štirih km je pri »Kolarji« podzemeljska jama s kapniki. Iz dobe kmečkih puntov je znana gostilna »Pri grozdu«.

Poleg Ajbe, ki je znana po lepih sadovnjakih in zanimivih soteskah, slovijo še Avče, ki se širijo nasproti Ročnju onstran Soče ob vznožju Kala. Tu v Avčah je oltar sivojše dekanije, ki je še starejša ko kanalska. Tudi cerkev je zelo stara. Tukaj sta tudi šola in pošta, potem okusno urejeno vojaško pokopalnice. V povojnih letih so privabile Avče v svojo zdravno, krasno lego številne letovištarje iz Trsta, Gorice in od drugod. V okolici Avč je zelo razvita živinoreja, zlasti na Kalu, potem mlekarstvo, po poljih uspevajo rž, oves in ječmen. Avče imajo tudi velikega dobrotnika štefana Laščaka, ki je zapustil svojčas občinskimi revežem čedno vsoto 19.700 kron.

Nad Avčami je na hribčku »Nadavče« znana božja pot Marije Snežnice. Vsa okolica praznuje 15. avg. kot zapovedan praznik, kar velja tudi tedaj, ko pada ta datum na delavnik. Vsako leto prihajajo romarji

v množicah iz vseh delov Gor, pa tudi od onstran iz Beneške ravnine.

V okolici Avč je tudi takosvani Sotški breg, ki živi od sadja. Marijivo prebivalstvo se lahko ponaša s krasno urejenimi nasadi jabolk, sliv in hrsk.

Turški križi

V tako imenovani Ušnikovi dolini so »turški križi« kot spomin na dogodek, ko so kristjani zvalili na prodirajoče Turke velkanske skale in s tem preprečili njihovo nadaljnje prodiranje. Znana sta predvsem »Turški križ« pri Podselih ob Soči med Kanalom in Volčami ter »Turški klanec« v Trnovskem gozdu. Na obeh navedenih krajih so kristjanski Gorjanci nagrmadili ogromne množine kamenja in z njim pobili Turke, ki so se spodaj pomikali naprej. Tako mi je pravil ugleden gospodar iz tamokšnje okolice.

Med ljudstvom je ohranjena tudi govorica o velikih železnih obrocih v skalovju na južni strani Cavenskega pogorja. Tukaj naj bi bili nekje pritrjevali ladje. Podobna domneva je ohranjena v ljudskem izročilu tudi glede kraja »Pod Ključem« med Sv. Lucijo in Tolminom.

Trg v Ljubljani in naša dežela

Ljubljana, 17. septembra

Gospodinjje postajajo z dneva v dan bolj pridne, to se jasno opaža posebno na civilskem trgu. Prej so do 8. ure le zelo redke nakupile živila, danes pa to stori že njih dobra polovica. Če bi ne bile odvisne od prodajalk in kmetik, ki zaradi vedno krajšega dne pozneje prihajajo vnovčiti svoje prideleke, bi se po 9. uri že težko pogovorile o najnovejših dogodkih in seveda predvsem nakupile kaj za lonec.

To sredo kljub tržnemu dnevu ni bilo gneče na trgu s izjemo na tistih mestih, kjer se je dalo spraviti v torbico kaj živil, ki so v tem času bolj redka. Zelenjave in sočivja vsake vrste je bilo dovolj. Večja stiska pa je bila za krompir. Vsaka prodajalka ga je lahko spravila v denar, posebno še, ker tokrat na stojnici mestnega tržnega urada niso prodajali krompirja. Za čudo je šlo tudi korenje prav lahko v denar. Človek dobi vtis, da ga razen zajcev, katerih reja je postala letos v Ljubljani zelo priljubljena, pripravljajo gospodinjje za nove, doslej manj običajne jedi. Kdor si je danes želel mesa, se je lahko zadovoljil z zajčjim in celo tudi s perutnino, ki pa ima tako ceno, da je težko zmogljiva povprečnemu meščanu.

Sadje se je pri stalnih prodajalkah pocenilo in še najlepše vrste breskev in grozdja ne presežejo cene 7 lfr. Kmetje pa so pripeljali le drugo- in tretjevrstno sadje, po večini jabolka, tako da se moramo spet vprašati, kje ostaja naše prvostavno sadje. Res je, da v okolici Ljubljane ni dosti gojenih sadovnjakov, pač pa so marsikje na Dolenjskem, od koder prihaja zdaj razen uvoženega vse drugo sadje, začeli pravilno ceniti pomen sadja in njegove gospodarske veljave. V splošnem je sadje po Dolenjskem dobro rodilo. Posebno v hribovitih krajih, kjer je bolj pozno pričelo cveteti, imajo lepša sadja precej. Razvila se je živahna kupčija. Dolenjski prodajalci hočejo organizirano izvesti prodajo. V kratkem bo baje prišlo na ljubljanski trg prvostveno dolenjsko sadje, ki ga bodo proslajali v posebnem lokalu in sprejemali zanj tudi večja naročila. Obenem nam obetajo tudi sadje iz Bele Krajine, dalje iz kočevskega in novomeškega okraja.

Tudi domači češpeli je letos malo naprodaj. Razlika v ceni z uvoženimi je res precejšnja in je morda to vzrok, da jih primanjkuje. V gobah ni velike izbire. Prevladujejo lisčice in medvedje šape. Jurčkov po tozbah nabiralec gob letos ni veliko. Pa še te, kar jih naberejo, ljudje rajši posuše, ker je cena za suhe gobe bolj izdatna, obetajo pa si še zvišanje. V večjih množinah prihajajo na trg brusnice. Zaenkrat med gospodinjami zanje ni prevelikega navdušenja, ker imajo sladkor odmerjen za druge stvari.

Veliko zanimanje je vzbudil novi cenik,

Na Dolenjskem kopljejo krompir



Novo mesto, 17. septembra.

Lanska splošno slaba letina, višje cene poljskih pridevkov in skrb v sedanjih razmerah za prehrano so dali povod, da so letos Dolenjci sadili precej več krompirja kakor običajno. Letina je v splošnem kazala zelo dobro, in tako je prišel čas pospravljanja jesenskih poljskih pridevkov. Med prvimi jesenskimi prideki, ki jih prične pospravljati kmet, je krompir. Izkopavanje se je že pričelo. Če ne bi bilo dežja, bi bila večina krompirja že v kletih, tako pa dež ovira delo in ga zavlačuje, ker se mora

zemlja pri kopanju krompirja primerno osušiti, da se spravi suh pridelek.

Pogosti dež je tudi krompirju precej škodoval. Marsikje krompir precej gnije in je tudi mnogo obžrtega od žuželk in poljskih miši, zato pridelek ni tako dober, kakor je bilo pričakovati.

Priporočamo, da krompir, ki ga kopljejo ob hladnem in vlažnem času, raztresete v kleti po tleh, da se popolnoma posuši. Le popolnoma suh in zdrav krompir je odporen proti boleznim, ki ga napadajo v shrambi.

SPORT

Tri druga mesta

so zasedli in nadvse častno so se odrezali trije ljubljanski atleti pri prvem nastopu v Državi

Zdaj je s poročevalsko službo tako, da izvem za vse nedeljske rezultate, ki so bili doseženi nekaj sto kilometrov od nas, šele dan ali dva pozneje in tudi čitateljem jih lahko sporočamo šele z nekaj zamudo. V mislih imamo atletski miting za pokal Iva Scapola v Schiu, v katerem so nastopili prvi na italijanskih terenih tudi trije slovenski atleti, ki bodo prihodnjo nedeljo še enkrat startali v družbi najboljših italijanskih na veliko večjem in mednarodnem mitingu v Milanu. O prireditvi, na kateri so se v ostalem zbrali vsi italijanski »kanoni« zaradi ponovne preizkušnje za nedeljske nastope v Milanu, posnemamo zdaj po »Gazzetti dello Sport« naslednje podrobnosti:

Za prireditev je vladalo najlepše vreme in navzočih so bili nje številni odličniki. Rezultati mitinga se lahko smatrajo kot najboljši, čeprav ni bilo nobenih presenečenj v teku na 1000 m, v metu klada in v skoku v višino. (To so discipline, v katerih so šli na start naši trije atleti, o katerih se pač ni vedelo, ali ne bodo morda poskrbeli za kakšen nepričakovan rezultat. Op. ur.) Lanzi je na 1000 m tekel izborno in samo za tri desetinke sekunde zaostal za državnim rekordom. (O Koširju, ki je tukaj dosegel odlično drugo mesto s časom 2:30,5, poročevalec ne zapiše ničesar. Op. ur.) Tadija je v kladi v dosegel samo 50,85 m, sledil pa mu je Stepišnik, ki je v splošnem zapustil najboljši vtis. Z intenzivnim treningom bo Ljubljancem, ki se je vrnil iz vojnega ujetništva, brez dvoma lahko povsod boljše izide, tembolj, ker e v svoji dosedaj karieri že prišel na 547 m. V skoku v višino je Campagner poskusil izboljšati svoj rekord z 1,96, toda vsi trije poskusi so se ponesrečili in moral se je zadovoljiti z 1,90 m. (O Milanoviću, ki je v tej disciplini prišel prav tako na častno drugo mesto, poročevalec ne omenja ničesar. Op. ur.)

Pokal Iva Scapola si je priboril športni klub Baraca iz Milana; zanimivo je, da so v skupni oceni dodelili svoje mesto tudi ljubljanski Iliriji, ki je s svojimi tremi atleti prejela 15 točk in se plasirala na četrto mesto za zmagovalno ekipo Barace iz Milana s 36. Oberdanom Pro Patria iz Milana s 31 in skupino železniške milice iz Bologne s 30 točkami. (Košir Zmago je član Planine, ki je po očitju v Schiu niso ločili od Ilirije. Op. ur.) Slovenski atleti so v vseh treh disciplinah, kjer so nastopili, zasedli druga mesta.

Da je bila konkurenca res močna in borba za najboljša mesta vse drugačna, kakor smo jih letos vajeni na domačih tekaških, pokažejo najbolje imena in časi tekmovalcev s tega mitinga. Podrobno so glavni podatki o tem naslednji:

Na 200 m: 1. Mariani 21,9. 2. Daceli 22,4. 3. Martelli 22,7 itd.

Na 400 m: 1. Ferrassuti 50,3. 2. Donnini 50,4. 3. Sarti 51,1 itd.

Na 1000 m: 1. Lanzi 2:28,7. 2. Košir Zmago (Planina, Ljubljana) 2:30,5. 3. Dorascenzi 2:30,9, itd.

Na 400 m z zaprekami: 1. Calautti 56,1. 2. Fantone 56,1, za prsa. 3. Valsini 56,1, za prsa, itd.

Na 110 m z zaprekami: 1. Facchini 14,9. 2. Eritale, 3. Ferrari 16,2, itd.

Na 3000 m: 1. Beviacqua 8:43,8. 2. Vitale 8:49,8. 3. Scopel 8:52,8 itd.

Met klada: 1. Taddia 50,85. 2. Stepišnik (Ilirija, Ljubljana) 47,77. 3. Cecchini 41,22, itd.

Met kopja: 1. Matteucci 60,71. 2. Drel 58,01. 3. Rossi 55,61. itd.

Skok ob palici: 1. Romeo 4,00. 2. Conti 3,90. 3. Guarducci 3,70, itd.

Skok v višino: 1. Campagner 1,90. 2. Milanović (Ilirija, Ljubljana) 1,80. 3. Colombini 1,80, itd.

Medtem se mrzlično nadaljuje priprave za veliki miting, ki bo konec tedna z močno mednarodno udeležbo v Milanu. Italijanska lahkoatletična federacija je za to športno manifestacijo preskrbel nekaj dobrih desetov iz tujine, predvsem iz Madžarske in Švedske. Iz slednje sta naročena Lidman in Larsson, dva kvaliteta tekača za zapreke, šest tekmovalcev pa bodo poslali Madžari, in sicer sprinterja Csanya, »starega« Szaboja za 1500 m, dolgočrta Szilagya in Csaplara, skakalca Zsuffiko in slednjič še kopjač Szarogyja. Tisk e posebnim poudarkom napoveduje tudi start treh ljubljanskih atletov, med katerimi povseda največ pozornosti inž. Stepišniku, pa tudi ostala dva omenja z izbranimi besedami, češ da bodo to pot vsi trije iz Ljubljane prvič v mednarodnem srečanju zastopali italijanske barve.

Konec v Vareseu

V nacionalnem teniškem turnirju v Vareseu, kjer so gostovali tudi štirje iz Ljubljane, je bil konec v nedeljo. V moških singlu je v finalu Cucelli zmagal nad Ro-



oltre 100 anni di fama

sloviti že nad 100 let.

manonijem po dolgotrajni borbi v petih setih s 6:4, 6:8, 9:7, 1:6, 6:1. V moškem dublu je par Cucelli — Del Bello opravil z dvojico Sada — Bossi v štirih setih 8:10, 6:3, 6:3, 6:3. V ženskem singlu je porazila Quintavalle Tenollijevo v dveh setih s 6:4 in 6:3. V ženskem dublu je bila zmagovalna dvojica Tonolli — San Donnino nad parom Allata — Rossi v dveh setih s 6:1 in 6:3. V mešanem dublu sta slednjič prišla še do ene zmage San Donnino in Cucelli v finalu s Tonollijevo in Romanonijem v treh setih z 9:11, 7:5 in 8:6.

Kako je zdaj v Wimbledonu?

Kakor vedo povedati vesti iz Stockholma, je dal slavni All England Club, prireditelj vsakoletnih wimbledonskih turnirjev, zapreti svoja krasna igrišča, ker so zdaj v Angliji prepovedani vsi teniški turnirji. Kljub temu pa ta krasni zeleni Wimbledon ne le ne bo ostal kar tako... Velik del prostora je bil namreč v zadnjem času spremenjen v veliko dvorišče, kjer je vse pripravljeno za rejo kokoši in še bolj dragocene domače živali — prašičev. Po ploskvah, po katerih so nekdo Borotra in Cochet, Lacoste, Tilden, Vimes, Perry, Budge ter vsi slavni mojstri z raketom gojili svoj plemeniti sport, bodo zdaj uspevali vse drugačne senzacije, navsezadnje v teh časih vse bolj koristne, kakor še tako lepo odigrane teniške partije. Poročila zatrjujejo tudi, da gre nova industrija na wimbledonskih terenih že prav uspešno od rok.

*

V nekaj vrstah

Povratna mednarodna nogometna tekma med Hrvatsko in Slovaško za remis v Bratislavi bo že 29. t. m. v Zagrebu.

Svedskega atleta Gundara Haegga so, kakor znano, diskvalificirali, vendar dokončna odločba o njem še ni bila izrečena. Za vsak slučaj pa so mu že izbrali za naslednika nekoga Bzora Hellströma, ki se je v zadnjih časih zmogel vidneje uveljavljati na vseh progah od 3000 do 10.000 m. Dve veliki teniški prireditvi bližnjih dni bosta konec tedna srečanje med Madžarsko in Hrvatsko za rimski pokal v Budimpešti, teden dni pozneje pa med Hrvatsko in Italijo v boju za dunavski pokal v hrvatski prestolnici. V času od 10. do 12. oktobra nameravajo odigrati tudi v Zagrebu svojetasno odgojeni turnir za dunavski pokal med Nemčijo in Hrvatsko.

Občni zbor Združenja gledaliških igralcev

Ljubljana, 17. septembra

V nedeljo dopoldne je bil v zborovi dvorani opernega gledališča občni zbor Združenja gledaliških igralcev, ki ga je otvoril in vodil predsednik Lojze Drenovec. Številna udeležba je pokazala, da se članstvo živo zaveda resnosti in pomembnosti današnjega časa, dejstvo, da so bila vsa poročila soglasno sprejeta, pa je potrilo, da so naši gledališki igralci odločno pripravljeni, v čvrsti solidarnosti obvladati vse naloge, ki se zastavljajo njihovi stanovski organizaciji.

Na začetku je predsednik podal sliko splošnega razvoja o zaključni poslovni dobi in poudaril pomen 3. maja, ko je Ljubljanska pokrajina dobila po razsulu kraljevine Jugoslavije kulturno avtonomijo v okviru italijanskega Imperija. Že takoj na začetku aprila je italijanska Viada, ki je od vsega početka pokazala hvalavredno velikodušnost do vseh naših življenjskih vprašanj, sporčila, da prevzema vse obveznosti starega proračuna za naše gledališče, in je tako omogočila nadaljevanje neokrnjenega dela. V avgustu so bili gledališki igralci deležni splošnega povška službenih prejemkov, v septembru pa še enkrat Duceveje naklonjenosti po posredovanju Eksc. Visokega Komisarja. Že takrat je bila Duceju in Ministru za ljudsko prosveto poslana zahvalna brzojavka, z obdnega zbora pa so igralci poslali posebno pismo Eksc. Visokemu Komisarju, polno iskrene hvalnosti.

O podrobnem društvenem delu, ki ga v preteklem letu, ko je bilo treba organizacijo prilagoditi novim razmeram, nikakor ni bilo malo, je poročal tajnik Slavko Jan. Opisal je razvoj dogodkov do razsula, ki so zaradi posebnih razmer še takrat naznačevali osamosvojitve ljubljanskega združenja in od 1. aprila dalje združenje deluje takorekot povsem samostojno. Številno članstvo, ki biva v Ljubljani, se je v tem času zelo povečalo, hkratu pa so v veliki meri narasle tudi socialne naloge organizacije. — O denarnem gospodarstvu je izčrpno poročal blaginjak Mencin, nato pa je bila na predlog revizorjev Cesarja in Janka prav tako soglasno izrečena razrešnica dosednji upravi.

V novem odboru, ki je bil izvoljen s tajnim glasovanjem, so predsednik Drenovec, podpredsednik Neffat, tajnik Jan, Sever, Tiran, Lupša, Primožič, Mencin, skobar in Golovin odborniki, revizorja pa sta ostala Janko in Cesar.

Prostor in predstava

Da se kljub vojni velevažno teoretično znanstveno delo nikjer ne ustavlja, je dokazalo te dni med drugim 121. letno zborovanje švicarske naravoslovne družbe v Baslu, na katerem so nastopili številni strokovnjaki za posamezna znanstvena področja s poročili o uspehih najnovejšega raziskovalnega dela. Med temi predavanji je zbudilo posebno pozornost predavanje prof. Andreja Speiserja iz Curiha, ki si je izbral kot temo na pol filozofski problem človeške predstave zunanjega prostora.

Pojem prostora ni vsakemu človeku jasn, je izjavil prof. Speiser. Če se bavimo s njegovimi matematičnimi osnovami, si lahko s preprostim primerom ponazorimo, da se med matematiko in resničnostjo, tako da ne moremo brez nadaljnjega govoriti o skladnosti med prostorom in naravo. Tangento na krogu označuje matematično n. pr. dejstvo, da predstavlja dotikališče tako točko na tangenti sami, kakor na krogu. Toda kolo voza se dotika ceste v določeni točki, a ta točka ni istočasno skupna obema tvorbama, kolesu in cesti.

Stara in primitivna ljudstva so živele v brezprostorni kulturi. Primitivec živi v ozkosti na prostor v popolni nevednosti glede razlike med resničnostjo in sanjami. Če si hočemo to predočiti s primerom, bomo na pr. videli, da zahteva plemenski poglavar, ki je sanjal o velikem potovanju v evropska mesta, od svojih podanikov, naj mu za to potovanje, ko se zbudi, čestitajo. Prav tako nedostaja primitivcem pravega spoznanja o razmerju med telesom in čutnim občutkom. Bolni primitivec, ki je obiskal belega zdravnika, je zapustil varstvo, ki mu ga dajejo njegovi bogovi, a ko ga zdravega odslužijo, ne more razumeti, da ga za izgubo tistega varstva ne nagradijo. Primitivec tudi ne pozna smrti. Sedež mrtvega plemenskega druga ostaja v vaški zborovalnici na razpolago za njegovega duha. S preprostimi čarovnjaki ga je mogoče po naziranju njegovih živih rojakov priklicati. Končno nedostaja primitivcem čuta za daljavo. Ker nimajo pravega pojma o prostoru, prežijo nanje po njihovi

vem naziranju vsepoved duhovi in vse se da z vsem začarati. Odkritje stvarne navzočnosti stvari druge poleg druge in s tem odkritje prostora moramo pripisovati Grkom. To se je zgodilo okrog l. 600. pred našim štetjem. Vsakdanje življenje se je začelo tedaj aritmetizirati, razdaljo, čas in težo so razdelili in izmerili. Ta predstava o okoliškem svetu je vodila z Demokritom do materialističnega svetovnega nazora.

Prostorno pojmovanje pa je bilo v starem veku vendarle omejeno in je to svojo omejenost ohranilo tudi ves srednji vek. Čarovniška groza je ljudi še vedno plašila, šele renesanca je dala nadaljnjo pobudo za razčiščenje pojmov. Z razvojem matematičnega mišljenja se je v najnovejšem času zgodil potem nekakšen povratek k Platonu. Ta povratek se je začel s matematikom Riemannom, a nadaljnji razvoj je venčala končno relativnostna teorija.

Predavatelj je zaključil svoja zanimiva izvajanja z opisom miselnih stremiljenj, ki vodijo vedno do pojma premice in ravnine, a preko nju do pojmovanja prostora. Čim manj vrzeli je v miselnem delu, tem jasnejša postaja naša predstava o prostoru, dospemo pa do presenetljivega zaključka, da je mišljenje in pojmovanje primitivnega človeka pri tem dosti abstraktnije nego pojmovanje matematično razvitega človeka, ki si na podlagi svoje pojmovne sposobnosti in premisleka predstavlja prostor dosti konkretnije.

Palec na nogi je važen

Vsi prsti na človeški nogi so za hojo važni, toda najvažnejši je palec, ker opravlja ali bi moral opravljati glavno delo. Če je palec normalno razvit in močan, je hoja dosti lažja, nego če je slaboten in okrnjen. Nekeč so menili, da je »najdostojnejši« način hoje tisti, pri katerem so bili palci na nogah obrnjeni malo nazven, in posmehovali so se ljudem, ki so stopali z svojimi nogami naravnost. Med tem so specialisti za noge dognali, da je baš ta način hoje najnaravnejši, najudobnejši in tudi najlepši. Posebno v Zedinjenih državah delajo veliko propagando za to, da bi se otroci naučili te pravilne hoje. Pri teh jih navajajo zlasti na vezbanje palcev. Mlade ljudi učijo pobirati majhne predmete s palci, z bosimi nogami jih učijo pravilno hoditi.

Kaj zmore človeška noga, dokler se naravno razvija in je ne razočili tesna obutev, nam kaže opazovanje malih otrok. Dojenčki uporabljajo svoje prste na nogah in zlasti palce, ko se plazijo in ko delajo prve poskuse v hoji, s prsti na nogah morejo pobirati in držati vsakovrstne stvari. Divjaki pa so skoraj vedno pravi »umetniki nog«, prste na njih uporabljajo za prijetanje enako kakor prste rok. Pri ljud-

stvih, ki živijo v gozdovih, zahteva plezanje na drevesa dobro izvežbanost prstov na nogah. A že s tem, če hodimo čez z bosimi nogami, si pridobimo čudovito gibčnost v nogah. Kitajski veslač uporablja prste na nogah za svoje delo enako spretno kakor prste na rokah, nubijski jezdeci drže vajeti z nogami, orientalski rokodelci opravljajo svoja dela z nogami enako kakor z rokami. Avstralec nosi svoje dolgo kopje s prsti na nogah in če mu kaj pade na tla, se ne skloni, temveč zagrabljuje tisto reč s palcem in kazalcem ter jo dvigne do rok. V tem oziru slovijo zlasti tudi Anamci, ki uporabljajo noge tako spretno kakor roke. Ugotovili so, da je pri njih presedeč med palcem in kazalcem na nogi zelo širok, a palec na nogi jim je enako gibčen kakor palec na roki. V Južnem morju krajejo ljudje s stopali enako spretno kakor z rokami. Ne da bi ga opazili, ti takšen otočan izmakne stvar, ki si jo pustil na tleh.

Drevored od Ustja do Hamburga

V Nemčiji so izdelali nov načrt za pogozdovanje doslej neizrabljenih ozemelj, zlasti rečnih bregov, z drevesi, ki hitro rastejo. V smislu tega načrta nameravajo obdediti oba bregova Labe od Ustja do Hamburga s topoli. Gre za površino okrog 1000 štirjakihi kilometrov. Ob obeh bregovih bosta tekla drevoreda s presledki po 5 m med posadkami drevesi. Ozemlje so že izmerili. Stroške za ureditve tega načrta bodo nosile po večini občine.

Poenoteni tramvaj

V Berlinu se je vršila te dni prva seja posebnega odbora, ki so ga sestavili, da bi poenotili tipe tramvajskih voz v Nemčiji. To poenotenje, ki ga izvajajo tudi v področju avtomobilov in motornih koles, bi predstavljalo znatno gospodarsko prednost ter bi omogočilo racionalno gradnjo tramvajskega materiala. Odbor je sklenil, da bo danes zelo različne tipe voz omejil na tri. Vozovi enotnega tipa so opremljeni z vsemi modernimi udobnostmi, dosežejo lahko hitrost 60 km na uro in tečejo zelo tiho. Vsi sedeži so pripravljeni tako, da se dajo obrniti v smer vožnje. Nemčija je prva država, ki je začela s poenotenjem tramvajskih voz. Danes jih teče tam 30.000, letno prevozijo okrog 6 milijard oseb, kar predstavlja 80 odstotkov krajevnega osebnega prometa.

Mačka kot koklja

V Radwinu pri Genthinu v Nemčiji se je primerila nenavadna živalska idila. Koklja je bila izvalila piščeta in kmetica jih je dala v košaro. Kakor da se to samo po sebi razume, se je mladim živalim pridružila domača mačka, zlezla je nad vse previdno k njim v košaro in se vedla, kakor da je njihova mati. Že po kratkem času so se piščeta stisnila k njej, da bi se grela. Z zadovoljnim predjem je mačka opravljala svojo matersko službo.

Prva braziljska motorizirana edinica

V Campinasu v brazilski državi Sao Paulo organizirajo prvi motorizirani brazilski polk. Obsegal bo 1600 mož s 1000 prevoznimi vozili in znatnim številom oboroženih voz.

Al fronte russo — Na ruski fronti



Unità carizzate e automezzi di ogni genere abbandonati dal sovietici dopo un violento scontro — Oklepane edince in motorna vozila vseh vrst, ki so jih ostavili boljševiki po hudem spopadu

Strupena rastlina z užitnimi jagodami

Črni razhudnik ali pasja zel, solanum nigrum, velja splošno za strupeno rastlino, a že stari pisci so poročali o njem, da ljudje to rastlino radi jedo. Tako označuje baselski botanik Johann Bauhin l. 1650. razhudnik kot »užitni grm z nedolžnim okusom«, zdravnik dr. Bakater pa poroča l. 1857. o važnih zdravilnih učinkih te rastline. V herbariju botaničnega zavoda v Drazdanih so zabeležili sporočilo: »Delavci, ki opravljajo pletve v vrtovih v Sarepti, ne uničujejo razhudnika, in sicer zato, da bi se krepčali z njegovimi množestvili, sladkimi jagodami.« Po drugi strani pa štejejo velika botanična dela razhudnik med hudo strupene rastline, ki imajo zelo slabe učinke, tudi če jih uživajo v majhnih količinah.

Ameriška botaničarka Edith Clementsova je dognala, kako je prav za prav s to rastlino. Po njenih ugotovitvah so razni razhudniki v nekaterih časih res nedolžni, v drugih pa zelo nevarni. V to izdajsko skupino spada tudi črni razhudnik, ki rase po vsem svetu, zlasti v bližini mest, na senčnih in vlažnih tleh. Ima majhne bele cvete in črne jagode. Te jagode se dajo uporabljati za sadne pastete in mezge, paziti pa je na to, da so popolnoma zrele in

dobro prekuhanne. Nezrele jagode so strupene. Kuhanje uničuje po vsej priliki tudi strupeno snov v listih, ker v tej obliki ne škodujejo, če jih jemo kot zelenjavo.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Kmet je najel novega hlapca. Ko je mlad mož nastopil, mu je kmet dejal: »Torej prvo delo, ki ga moraš opraviti jutri zjutraj, je to, da zrahljaš slamo pod konji, pometeš hlev, živali napojiš, nakrmiš in prečohaš. Potem stopiš v hlev s kravami, tam vse pospraviš in živali nakrmiš. Potem se pobrigaš za svinje, nato obrneš seno, očistiš dvorišče...«

»Da, a sneg, kdaj naj sneg skidam?« ga je prekinil hlapec.

»Snež? Kakšen sneg?« se je začudil kmet.

»Saj venjar v tem času nimamo snega!«

»Nu, tako daleč še pridemo, preden bom opravil vsa tista dela!« je dejal hlapec.

Stric Miha je posadil vnučka na kolena, da je malo »pojahal«, potem ga je vprašal: »Nu, ali je bilo veselo, kaj?« Vnuček je prikimal, dejal je pa: »Veš, na pravem oslu bi bilo prav za prav še lepše!«

A NEKDOTA

Na nekem potovanju skozi Westfalsko je moral Friderik Veliki izmenjati poštno konoje v tedaj pol neodvisni deželici Schauen. Deželica je obstajala iz ene same vasi. — Srečni lastnik tega najmanjšega nemškega državnega ozemlja, baron Joachim von Platenberg je sprejel vse ponesos kralja ob vhodu v vas z besedami: »Zelo me veselja, da morem vaše veličanstvo pozdraviti na svojem ozemlju.«

Kralj mu je z nasmeškom pomignil bližje, češ: »Le pridite bližje, da ne bo eden izmed naju vladarjev po pomoti stopil v sosedno državo!«

VSAM DAN ENA



»Gospod, oprostite, toda z milostivo ne vzdržim več!«

»Zal mi je, da si nisem izbral žene, ki bi vam bila všeč!«

»Ah, nikar ne žalujte zavoljo tega, pogreško napravi lahko vsak človek!«

Kulturni pregled

Iz razgovora z avtorjem

„Kliničnega besednjaka“

»Jutro« je v številki z dne 23. avgusta opozorilo na značaj in pomen dr. Černičevega »Kliničnega besednjaka«, ki ga je izdal »Zdravniški vestnik« v Ljubljani. Danes se zopet vračamo k temu važnemu priročniku slovenske zdravstvene besede. Objavljam razgovor z avtorjem »Kliničnega besednjaka«. Spisan je bil že dolgo pred izidom te knjige, takrat, ko so v tiskarni natisnili prve polje. Te dni smo vendar le našli sestavek, ki ga priobčujemo, ker sodimo, da je dr. Černičev »Klinični besednjak« vreden posebne pozornosti.

Uredništvo

Kaj prinaša »Klinični besednjak« v slovensko zdravstveno kulturo in v čem je njegov pomen za zdravnike in za laične kroge?

To je bilo prvo vprašanje, ki smo ga zastavili avtorju »Kliničnega besednjaka«. Dr. Mirko Černič je odgovoril naslednje:

— Da odgovorim na to vprašanje, moram najprej navesti nekaj primerov, da pokažem, kako daleč smo že zabredli v slovenski strokovni besedi. Za nemško »die Verbandschiene«, ki jo rabimo pri poškovnem ali bolnem udu, je prinesel strokovni list oznako »tračnič«, ko je vendar jasno, da je to podlaga ali opora ali oprtina, bodisi lesena, bodisi žična, če pa je

iz mavca, je mavčeva pásica; »kahnformig eingezogener Bauch« je bil »čolnčasto uvlečen trebuh«, namesto upadel trebuh; za uterus, so uvažali »ložesno«, namesto poznane maternice; za vagino, »tokavce«, mesto nožnice. Vse lepe oznake, ki so jih rabili slovenski zdravstveni pisci od Vodnika oz. Erjavca, ki je imel izreden čut za jezik in smisel za strokovno točnost, n. pr. dvanajstnik duodenum, žleza ščitnica, glandula thyreidea, novotvorba neoplasm, so zavrgli in skovali nove: »žolčno črevo«, »predsapnico«, »novino«. Tako so počenjali na naših zdravstvenih zavodih in na ljubljanski medicinski fakulteti; posledica je bila, da je nastala med zdravniki velika zmeda, vsak je pisal po svoje in vnetel so celo proglašali te zablude za slovensko pamet! Ta samopasnost se je razpasla tudi preko zdravniškega praga — pojavili so se prevodi zdravstvenih knjig, v katerih najdemo »poločinska kila« za hernijo femoralis, namesto znane »stegenske kile«; za »Darnschlinge« »črevesna pentlja« namesto »krivulje«; za »Beckengürtel« »medenični pas« namesto obroča; za »Rabenschneibelfortsatz« »krokarniški odrastek lopatic« namesto kljunasti izrastek; za menstualno »mesečina« namesto perila. Naši vodilni pisatelji in celo profesorji slovenske in srednješolskih zavodih so zagrešili take vrpolje: da ima krava kopito namesto parkljev, štiri vimena namesto štirih zis-

kov, merjasec rogove namesto čekanov; krono pa si je zaslužil vsekakor tisti prevajalec, ki je prevedel nemški stavek: »über dem Kamin hing ein schwungvoller Aufbau von Schlägern« takole: »nad kaminom je visela zanosita vrsta gnjati.« Moža ni motilo dejstvo, da je kamin v salonu in da salon ni shramba za meso; brez pomisleka je zamenjal borilni meč (der Schläger) z gnjatjo (der Schlängel) — zapeljaj ga je najbrž žargon naših kuharic, ki govore o »šlegelnih«. Celo naši slovjarji niso razločevali slepiča appendix, od slepega črevesa intestinum caecum, ne ščipe morbilli, od ošepne, variola. Naši vseučiliški profesorji so pisali in predavali o »človekih« namesto ljudih, in »milijonih markov« namesto mark, o »stanovitnem zobovju«, namesto stalnem, o »kotlu malčku« namesto kotličku itd. itd., pogreške, za katere bi dobil vsak šolarček cvek.

V naši strokovni besedi se je razpaslo neznanje, samopasnost, prava pravcata anarhija. Oni, ki so po svojem položaju dolžni, da anarhijo zajezijo in razvoj pravilno usmerjajo, so sami najhujše grešili in sami ter po svojih zaslepljenih proglašali to za edino pravilno, sugerirujoč sebi in drugim, da je to slovenska »rast iz sebe«. Tako so sodili slepci o barvah celo v javnih predavanjih!

Proti takemu malicnemu slovensčini v naši strokovni besedi se je začel pojavljati odpor pri vseh tistih, ki imajo zdrav čut za našo materinščino in smisel za lepo strokovno besedo. Jaz sem se javnega veljavanja slovenske zdravstvene besede lotil več ali manj sistematično pred petimi leti in sad tega veljavanja je Klinični besednjak. V njem sem pokazal, da je moči tudi v strokovni besedi rebiti preprosto in lepo slovensko besedo. Ta dokaz mislim, da je

najvažnejše, kar Klinični besednjak prinaša nele v slovensko zdravstveno marveč v slovensko strokovno in slovensko kulturo nasploh.

Kaj je pokazalo delo z besednjakom glede strokovne zmogljivosti slovenskega jezika?

— Čim bolj sem se poglobljal v strokovno slovensčino, tembol sem občudoval njeno zmogljivost. Dva, tri primere! Pega, pégav ali pegast, pégavec in pégavka (oba imata pege), pégavost (lastnost), pégavica typhus exanthematicus, pegavičnik in pegavičnica (sta bolna na pegavici), pegavični izpuščaj (pri pegavici) in pegavičasti izpuščaj, ki je pegavičnemu podoben (pri kakih drugi boleznih); tur = furunculus, turav = furunculosis, turavica = furunculosis (bolezni), turavost = furunculosis (lastnost, pa imamo še turast = turu podoban, za kar latinsčina nima oznake; rak = carcinoma, rákov = carcinomatosus, rákast = raku podoben n. pr. tkivo, rákovica = carcinomatosus, rákovina = »das Krebsgewebe; razjedávica« »die Ulkuskrankeheit«.

Po kakšnih načelih je besednjak sestavljen?

— Glavna skrb mi je bila, kaj naša materinščina zmore in kako naj jo uvažamo v stroko; druga skrb je bilo ponajanje mednarodnih terminusov latinskega in grškega porekla. Tem sem dal slovensko obliko in spol, jih navedel v mednarodni obliki ter etimološko razložil. S tem upam, da bom zavri brezglavo pisanost, ki je kraljevala doselej v slovenskih strokovnih spisih. Z zadoščanjem opazam, da se mnogi že ravnavo po mojih nasvetih, ki sem jih leta 1937. in 1939. priobčil v »Zdravniškem vestniku«. Razen tega sem v besedi in sili ki ter v slovensčini, latinsčini in nemščini

priobčil mesta ali kraje na človeškem telesu, takisto najvažnejše bolniške in zdravniške potrebitine. Prav posebno so me bolele nesmiselne oznake, »čelna, temenska, slepična regija« namesto lepih »čelo, teme, slepičec«. Leta 1935. smo zdravniki dobili takozvano Jensko mednarodno anatomsko nomenklaturu. Ker nam naša ljubljanska anatomija ni dosedaj niti črhnila o njej, sem bil primoran vzeti v sednjak tudi članek zagrebškega profesorja anatomije dr. Perovića, ki sem ga dal lani prirrediti za naš »Zdravniški vestnik«. V njem bodo naši slovenski zdravniki v izredno pregledni obliki vse osnove novega mednarodnega anatomijskega poimenovanja in zraven vsak iz svoje stroke najvažnejše izpremembe.

Kljub temu, da sem prevzel v pravi besednjak zgolj take mednarodne zdravstvene oznake, ki so tudi izobraženemu nestrokovnjaku znane, ima besednjak preko 2000 besed uvodnic. Če bo kdaj potrebna druga izdaja, bo morala biti še večja.

Kakšne naloge čakajo na podlagi tega besednjaka v bližnji bodočnosti tiste, ki goje slovensko zdravstveno besedo?

— Tisti, ki goje slovensko zdravstveno besedo, bodo imeli v Kliničnem besednjaku, ki uvažuje pobude in nasvete mnogih zdravnikov in besednih strokovnjakov, priročnik, v katerem bodo našli osnove, smernice in primere za slovensko strokovno besedo. Ker pa Klinični besednjak ni zdravstvena enciklopedija, v kateri bi iskalec mogel najti vse, kar potrebuje, pa tudi ne učbenik za posamezne zdravstvene panoge, bodo morali zastopniki teh panog delati v tej smeri dalje. Če bodo o tem odločali ljudje z normalnim jezikovnim čutom in smislom za preprosto slovensčino, bomo sčasoma dobili slovensko strokovno besedo, o kateri

Kronika

Po ljubljanski okolici

Časi so taki, da meščani vsak dan rajši zahajajo na deželo. Vsa stara poznanstva so obnovljena, nobeno sorodstvo ni pozabljeno. In če so zavedano, da je velik del ljubljanskega doma z dežele in da je družin, ki bi živele več kakor tri rodove v mestu, zelo malo, šele lahko presodimo, kakšen dotok dajemo v teh dneh našemu poделju. Nočemo reči, da se vije ta vsakodnevna procesija zaradi tega, da bi se meščani preskrbeli z dobrinami, ki so za preživljanje najpotrebnejše in ki jih dosegajo pri nobeni kmečki hiši ni mogoče; še manj zaradi koristiljubja. Mnogim so ti sprehodi za odhiti, nekaka notranja potreba. Gredo med njive in polja, se pogovore z možem, ženo ali otrokom, ki vsi zaverovani v zemljo opravljajo svoje vsakdanji posel. Povsod lahko čuješ besedo o pridelku in vremenu. Vsakdo si želi sončene jeseni. Saj so na polju še vsi jesenali pridelki, ki imajo, pravijo, dovolj moč. Koruza mora dozoreti, zelje napraviti glave, pesa, repa, korenje in drugo pa odeliti gomolje. Ajda je skoro povsod odcvetela in kaže najlepše. Treba ji je samo še sonca. Vreme je ta teden še nekaj naklonjeno. Dopoldne je sicer redno malo oblačno in megleno tako da nas do kosila trese mraz, popoldne pa se ozrače toliko segreje, da je prav prijetno posediti na soncu. Čeprav je še vedno koledarsko poletje, narava že kaže znake jeseni. Drevje je začelo izgubljati svojo enotno zeleno barvo. Sadje dozoreva. Ni ga toliko, kolikor je spomlad obetalo in kolikor smo si ga želeli, vendar ga bo razen za dom tudi še za prodajo. Domovi po vaseh so čez dan prazni. Za varstvo ostaja pri hiši le kdo od otrok. Tisti, ki imajo polja bolj oddaljena, tam tudi obudejo. Nekaj toliko hvalisano meščansko kuhinjo bi človek takoj zamenjal s preprostim kmečkim obedom. Skoro povsod se pečejo kruhi iz nove pšenice. Še nekaj tednov in pospravljen bo, kar more zemlja med letom roditi. Daj Bog, da bo vsega dovolj za kmeta in delavca, za uradnika in obrtnika, za nas vse!

✱

* V Rim je prispel hrvaški propagandni minister. V torek popoldne so z letalom prispeli v Rim zastopniki in visoki uradniki hrvaških državnih propagandnih ustanov. Odposlanstvo vodi državni podtajnik za propagando Milkočević. Letališče je bilo okrašeno s italijanskimi in hrvaškimi zastavami. Goste je pri prihodu pozdravil podtajnik Ministrstva za ljudsko kulturo v spremstvu drugih odličnih osebnosti ter uradništvo hrvaškega poslanstva v Rimu. Hrvatsko odposlanstvo bo nekaj dni gost Ministrstva za ljudsko kulturo. Z ministrstvom Eksc. Pavlinjem bo imel podtajnik Milkočević razgovore o vprašanjih, ki se nanašajo na njuno delovno polje.

* Izpremembe v poštini okoljih. Kraja Paunovič in Milčič, ki sta spadala v okoliš pošte Donje Prilisce (nezavisna hrvaška država), se priključila pomožni pošti Preloka (nadzorna pošta Vinica pri Črnomlju), kraj Marindol, ki je tudi spadal k prej imenovani pošti pa se dodeli pošti Adlešič. Kraj Toško čelo, ki je spadal v okoliš pošte šent Vid pri Ljubljani, se dodeli okolišu pošte Dobrova pri Ljubljani.

* Ločitev Novega Sada in Petrovaradina. Po svetovni vojni sta se združila Novi Sad in Petrovaradin v skupno veliko občino. Uspehi so bili vidni v napredku obeh mest. Nove razmere pa so spet zahtevale delitev. Kakor poročajo iz Budimpešte, se je doslej izselilo iz Novega Sada že kakih 14.000 Srbov. Razen tega je Petrovaradin postal samostojna občina. Iz madžarskih krajev se je doslej priselilo v Novi Sad že 11.000 prebivalcev.

* Obnova cerkve sv. Klare v Neaplju. Kraljevska in plemenitost cerkev Santa Chiara spada zavolj svojih zgodovinskih in umetniških dragotin med največje znamenitosti sončnega Neaplja. Ker pa je bila že potrebna popravila, se je uprava lepih umetnosti v Neaplju odločila, da znamenito cerkev docela obnovi. V ta namen je določen poldrugi milijon lir.

sem prepričan, da nam bo vsem v veselje in ponos, katero bomo ljubili in jo ljubosumno čuvali, saj materina beseda je bila in bo najslajša in najnežnejši izraz narodnostnega mišljenja in čustvovanja.

Kdaj in kako naj rabijo klinični besednjak nezdavniki?

— Kadar hočemo vedeti, kakšna je slovenska oblika mednarodnega zdravstvenega termina, kaj ta terminus pomeni in iz česa je sestavljen; pa tudi, kadar se hočemo poglobiti v strokovno slovenščino in na podoben način graditi besede in izrazje za druge stroke.

ZAPISKI

NOV PROGRAM V VESELEM TEATRU

Šesti program Veselega teatra, čigar premiera je bila v torek, je spet sestavljen iz nekaterih bolj ali manj uspešnih skečev, iz solo nastopov priljubljenega g. Zeja in iz nekoliko kupletov ravnatelja in konferensierja Veselega teatra g. Boža Podkrajška. »Prvi skeč »Love« s Pavlom Kovičem, Zejem in Potuškom kaže, kako divji lovec seple na led novega »moža postave«. »Oče« (z go. Verdonikovo, Verdonikom, gđc. Kovarevo in Potuškom) je premalo izdelan skeč o zapletljivi in nezakonitimi otrokom. Kriminalna zgodba »Skritnost osmih prstanov« obravnava neprilike žene, ki se dela kleptomanko, da bi izvalila od skopega moža dragocenosti; v tej zgodbi nastopajo gg. Kovič in Vl. Skrbinskih in ga. Verdonikova, g. Zmazek pa igra zamorca Jonnyja, ki naposled pobegne z dragulji. »Zaljubljeni potnik« z gg. Skrbinskim in Verdonikom kaže z izvrstno igro, kako prav je imel že Horacij, ko je dejal, da lahko človek prebije vse mogoče bolezn in navsezadnje pogine od čvčeka. V »Čudodelnem serumu« z go. Verdonikovo, g. Kovičem in g. Potuškom, se posebno odlikuje Pavle Kovič v vlogi pristnega ljubljana, ki se v laboratoriju izumitelja napelje novo iznajdenega seruma in bi se bil napel spremeni v žensko, če bi serum res kaj veljal. Točka »Akrobata doma« z gđc. Sernečovo in g. Janovskym je s svojo pesno in akrobatsko vsebino izborna študijana in izvedena. Svojevolja iz kmečkega življenja z damami Kovarevo in Ver-

* Lovorovo olje. V prizadevanju, da v proizvodnji in potrošnji olja dosežemo čim uspešnejšo avtarkijo, posvečajo pristojna oblastva posebno pozornost pridelovanju lovorovega olja. Kakor računamo, dosega njega dosedanja proizvodnja okrog 500 stotov na leto, a smotnim gospodarstvom pa bi se dala toliko povečati, da bi v doseganem času krila vse potrebe italijanske industrije toaletnega mila, da ne bi bilo treba uvažati kokospovega in drugih dragih inozemskih olj.

* Poročni prstan je bil stal prst. Delavka Primna Albieri iz Ferrare se je pri delu na nenavadnem način ponesrečila. Med tem ko je stopala po lestvi, ji je spodrslilo in je padla. Da bi preprečila padec, se je kušala oprijeti za del nekega stroja, kar pa se ji ni posrečilo. Pač pa se ji je poročni prstan zapil za nek vijak in ji odtrgal prst.

* Vpisovanje v trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«. Ljubljana, Domobranska cesta 15, za Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši dnevno dopoldne in popoldne. Informacije in nove ilustrirane prospekte daje ravnateljstvo osebno ali pismeno. Telefon 43-82. (—)

* Smrt Sletnega dekleta v ognju. Bližu Camalora pri Viareggiu je začela na neposreden način goreti hišica, v kateri prebiva 32letna Leda Venturinijska s 3 otroki, medtem ko je njen mož na fronti. Vnela se je krma v kotu zraven hišice, nato pa so plamen. zajeli lesene stopnice, ki drže v kuhinjo nad pritličnimi prostori, v kateri so se pravkar nahajali gospodinja s 3 mesece starim sinčkom Robertom, Sletno hčerko Terezijo in 4letnim sinom Jožetom. Mati, ki je najmanjšega pravkar dojila, je opazila nevarnost šele, ko je začel dim tiskati v kuhinjo. Stopnice so bile takrat že tako v ognju, da po njih ni bilo več mogoče ubežati požaru. Odprla je okno in začela klicati na pomoč in na njen vik in krik so res prihiteli sosede. Medtem je bila tudi že vsa kuhinja v dimu in ognju. Mati je skozi okno vrgla najprej malega Roberta, ki je bil že precej opečen, da so ga ljudje prestregli, nato pa se Jožeta. V strahu in obupu pa je bila medtem že tako iz sebe, da je v zmedenosti domnevala — množica dima ni pripuščala razgleda po prostoru — da je tudi Terezija že na varnem in se je, vsa v opeklinah, še sama vrgla skozi okno. Šele sedaj je opazila, da je nesrečno dekletce ostalo v plamenih. Nekateri drznejši izmed sosedov so se s pomočjo železne vrvi nato povzpeli v kuhinjo, a njihova pomoč je bila zaman. Malo Terezijo so našli, sedečo na stolu, že mrtvo.

* Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2. (telefon 2986). Vpisovanje se vrši vsak dan. Informacije in prospekte daje ravnateljstvo. (—)

* Iz bankovcev je delal ladje. Lorenzo Masotti, stanujoč v Castellettu pri Novari, je doživel pred nekaj dnevi veliko presenečenje. Ko se je vračal z novarskega trga domov, je našel svojega 4-letnega sinčka, ki je s škarjami rezal bankovce po 100 in 500 lir, da bi iz njih naredil papirnate ladje. Do prihoda očeta je malček zrezal okrog 20 bankovcev.

* Bolgarija praznuje osvoboditev južne Dobruže. Dne 22. septembra bo prva obletnica, odkar je Bolgarija spet pridobila južno Dobružo. Vsa mesta v pokrajini bodo svečano praznovala ta dan. Posebno odposlanstvo iz južne Dobruže je prišlo v Sofijo povabiti vodilne moške s slovesnostim Odposlanstvo bo sprejel tudi kralj Boris.

* Turin dobi žično železnico. Piemontska metropola je veliko in moderno mesto s trelebusi in avtobusi, zdaj pa jo dobiča še svojo žično železnico — filobus imenovano. Nekateri ulice so precej strme, zato se je izkazala potreba po gradnji takega prometnega sredstva. Nova žična železnica bo najmodernejša izdelave in mestu v ponos. Dela naglo napredujejo in bodo kmalu končana.

* Izgubil se je v Casalu, najden pa je bil v Turinu. Dvanajstletni Guglielmi Domenico, stanujoč v mestu Casale pri Turinu, se je pred dnevi odpeljal s kolesom in

donikovo ter go. P. Kovičem, Zejem in Verdonikom je tudi to pot dosegla lep uspeh.

Med posameznimi točkami se je — uspešno kakor vedno — produciral g. Zej kot dirigent, pri balinanju, v smejanju. V splošnem lahko rečemo: program, ki ne zaostaja za prejšnjimi. Tam, kjer vsebinske nedostaja soli, rešuje skeče odlična igra, pri čemer je treba posebej poudariti v umetniške odtenke izdelane komične nastope gg. Pavla Koviča in Vl. Skrbinskega. Občinstvo je tudi na tej premieri naporno dvorano in se dobro zabavalo. Podkrajškov uvodni apel glede točnosti — začetek ob 19 uri — je treba kvitirati tudi na tem mestu.

* Mednarodni glasbeni festival v Benetkah, ki se je začel s koncertom Wagnerjevih izbranih skladb v Palazzo Vendramin, je se nadaljeval z Rossinijevimi opero »Cenerentola« in z Mozartovo »Ugrabitvijo iz seraja«. Dne 20. t. m. bo Mario Rossi dirigiral Cimarosoovo opero »Tajni zakon«. Festival se bo zaključil 25. t. m. in 27. t. m. s koncertom sodobnih italijanskih skladateljev, ki bodo sami dirigirali svoje skladbe.

Alda Noml, bivša pevka ljubljanske opere, je bila za novo sezono angažirana v dunajski Državni operi.

Vodstvo sofijskega Narodnega gledališča je bilo zaupano znanemu pisatelju in dramatik V. Poljanovu.

Mozartov teden v dunajski Državni operi se bo začel 30. septembra z vizorizirano »Čarobno palčalko«, ki je imela kratko predstavo točno pred 150. leti (30. septembra 1791) v dunajskem Schikanederjevem gledališču.

Berlinsko Nemško operno gledališče gostuje te dni v pariskem Veliki operi z »Nepotrijem«. — Ob istem času se je vrnil z gostovanja v Parizu orkester Berlinske filharmonije. Ta reprezentativni nemški simfonični korpus je tako nastopil novo koncertno turnejo. Priredil bo koncerte v Krakovu, Bratislavi in Zagrebu. Program, ki ga izvaja pod vodstvom dirigenta Knapertsbuscha, obsega »Tilla Eulenspiegel« in Brahmsovo četrto simfonijo.

od tedaj ni bilo več sledu na njim. Njegovi starši so bili seveda v velikih skrbeh, a vsa prizadevanja niso pomagala in so se že vdalj miali, da je sinčica zadel nesreča. Oni dan pa so izgubljenca našli v neki turinski ulici plakajočega in vsega obupanega. Domenico je povedal, da se je s kolesom peljal kar naprej in da se je izgubil.

* Stenografijo in strojeplasje potrebujete v vsakem poklicu, zato obiskujte šestmesečni tečaj na Trgovskem učilišču Rebida, Trnovska ul. 15. Začetek v ponedeljek 22. septembra. Telefon 40-48.

* Zastupljenje s jagodami. Desetletni De Palo Grazia in dveletni bratec sta pojedla veliko množico jagod. Kmalu potem pa sta začutila hude bolečine. Starši so nemudoma poklicali zdravnika, ki je odredil takojšen prevoz v bolnišnico. Kljub prizadevanjem zdravnikov je najprej umrl starjši in nekaj ur pozneje mlajši bratec. Smrt je povzročila zastupljenje.

* Nad Benetkami je razsajal vihar. V soboto je divjal nad Benetkami močan vihar. Škodo ni povzročil velike, pač pa vzbudil mnogo strahu med ljudmi, ki jih je zalotil na prostem ali na morju. Ladje ob obrežju so se močno gugale, tako da so potniki s strahom klicali na pomoč. Veter je bil tako močan, da je prevrnil nek avtobus in so se potniki v njem obušili potokli. Med drugim je odnesel streho nekega poslopja ob morju in jo raztrgal na kose.

IZ LJUBLJANE

u— Novi grobovi. V Zagrebu je nenadno preminul dolgoletni zastopnik mehanične tovarne pletenin, nogavic in trikotarje »IKA«, g. Rudolf Albrecht. Pokopali so ga 20. avgusta na Mirogoju. — V Ljubljani je prenehalo biti srce g. Eli Verčević, po rodu Lenassijski. Rajnika zapušta soproga Antona, sina Evgena in številno drugo sorodstvo. Pogreb bo v četrtek ob 16. iz kapel sv. Andreja na Zalah k Sv. Križu. — V Mariboru je preminil višji dvorni inšpektor g. Ludvik Avšič. Zapušča vdovo, hčerko, mater, brate, sestre in številne vnuke in vnukinje. Pokopali ga bodo danes 18. t. m. na pokopališču sv. Jurija na Ježici (ura pogreba še ni določena). — Pokojnim blag spomin, žalostnim svojcem naše iskreno sožalje!

u— Poslednja pot ge. Mare Apihove. Ob številni udeležbi občinstva smo v ponedeljek popoldne spremenili go. Maro Apihovo, bivšo učiteljico v Ljutomeru, iz kapelice sv. Andreja na Zalah na njeno poslednje počivališče pri Sv. Križu. Pogreb je živo izpričal, kako priljubljena je bila pokojnica, saj so številni prijatelji, tovariši in sodelavci prihiteli od blizu in daleč, prinesli pa so tudi mnogo cvetja in rož. Učiteljski pevski zbor je ubralo zapel dve žalostnici. — Mari Apihovi bodo vsi, ki so jo poznali, trajno ohranili svetel spomin.

u— Poziv kolesarjem. Urad za registracijo biciklov poziva lastnike koles, ki se nimajo evit. tablice, da pridejo po nje med uradnimi urami v Bethovnovno ulico št. 7. Opozarja se, da je vožnja dovoljena samo z bicikli, ki so opremljeni z evid. tablico. S seboj pripeljati bicikel, prinesite prometno knjižico ali časoma potrdilo in 4 lire denarja. — Uprava policije v Ljubljani.

u— Obvezno cepljenje proti davici bo 18. septembra t. l. ob 16.30 uri v osmoinšoli Moste.

u— Milo bo mestni preskrbovalni urad razdeljeval trgovcem v četrtek, dne 18. t. m. od črke A do O in v petek, dne 19. t. m. od črke P do Z vselej od 8. do 14 ure. Milo bodo morali trgovci takoj plačati, zato naj vsak trgovec prinese potrebno gotovino s seboj.

u— Povratek otrok z Rakitne. Socialni oddelk Rdečega križa v Ljubljani obvešča starše, da se vrnejo otroci s počitniške kolonije na Rakitni v nedeljo 21. t. m. s vlakom, ki prihaja v Ljubljano ob 14.30.

u— Ljubljana Zagrebu. Podjetje Avtomontaža iz Ljubljani izdeluje avtomobse za zagrebško občino. Naročenih je pet velikih posebej za promet po mestu zgrajenih avtobusov. Dva taka sta bila že pred dnevi odpremljena v prestolnico Hrvatske. Na poti skozi naše mesto sta vzbujala splošno pozornost občinstva.

u— Popravilo tramvajске proge. Tramvajski promet na Celovski cesti je zmerom živahen, zato ni čuda, če se proga pokvari. Deževje pa je zrahljalo močno podlogo proge, tako da je potrebna popravila od vselejšja dalje. Na spodnjem delu so se delavci že lotili obnovitvenih del. Tramvajski in ostali promet ni oviran.

u— Prošnje za sprejem v Oražnovi dijaški dom za zimski semester šolskega l. 1941/42 sprejema uprava O. D. D. do vključno 3. oktobra t. l. Upravni odbor O. D. D. bo uvaževal samo prošnje, napisane na prejšnjih obrazcih — tiskovinah, ki se dobe proti odškodnini 40 centesimov pri hišniku Oražnovskega dijaškega doma v Wolfovi ulici št. 12. Na obrazcih so natisnjena potrebna navodila glede izpolnitve ter glede potrdil in dokumentov, ki naj bodo priložni priložni. Prošnje ni treba kolkovati. Če bo odpravljena po pošti, jo je treba dovoljno frankirati. Nedovoljno frankiranih ali nefrankiranih pošilk, pisem uprava O. D. D. ne bo sprejemala. Osebnost je razno vložiti prošnjo v sobi št. 100 na univerzi v torkih, sredah in petkih med 13. in 14. uro.

u— Ravnateljstvo drž. klasične gimnazije v Ljubljani sporoča, da še ne bo mogoče začeti pouka dne 22. septembra, zato tudi ne bo na ta dan šolske vs. maše. Začetek pouka bo pravčasno objavljen v mali veži šolskega poslopja in v vseh dnevnikih. Prav tako bo ob koncu tega tedna v veži nabit seznam šolskih knjig. Ostale bodo večinoma vse lanske. — Ravnateljstvo.

u— Pokrajinska delavska zveza vabi vse uradništvo bančno-zavarovalnih zavodov na sestanek, ki bo v četrtek dne 18. septembra ob 17. uri popoldne v dvorani Pokrajinske delavske zveze (Delavske zbornice).

u— Prihodnji koncert Glasbene Matice ljubljanske bo v sredo, dne 24. t. m. ob pol 20. uri v mali filharmonični dvorani. Na dveh klavirjih bosta izvajali koncertni spored priznani naši pianistki ga. Marta Osterc-Valjajlova in Silva Hrašovecva. Predprodaja vstopnic od danes naprej v Knjižarni Glasbene Matice. (—)

u— V »Veselim teatru« ta teden nov program. Začetek ob 19. (7.) uri, konec pred 21. (9.) uro. (—)

u— Zavese za okna, posteljna pregrinjala, preproge, tekače, odeje dobite pri Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

u— Na Martijem trgu rase trava. Ljubljana je znana kot vrtno mesto. Tudi parkov imamo več kakor v katerikoli drugem mestu. Strnjenih stanovanjnih četrti skorajda nimamo. Tudi od velikomestnega življenja smo še hudo daleč in ni nevarnosti, da bi pozabili na vas. Zato res ne moremo razumeti, zakaj se je trava tako bujno razrasla na prometnem otoku Martijinega trga. Vzorce vseh vrst trav lahko najdemo v neposredni bližini, kjer rasejo, rekli bi, po postavi in za okras. Zato je nasad v prometnem otoku čisto nepotreben.

u— Nesreča na cesti. Na obeh straneh dolenskega mostu čez Gruberjev prekop je vedno živahen promet. Na križišču Dolenske, Ljanske in Hradeckega ceste že delj časa urejajo promet vojaški prometniki in so zato nesreče izostale. V torek popoldne pa se je tik ob mostu pripetila hujša nesreča. Proti mostu je pripeljal nek posestnik s dvopreznim vozom gnoj. V tistem trenutku je privozil z nasprotni strani tramvaj in enemu konju zlomil nogo. Lastnik je moral konja takoj prodati za zakol. Izkupilec je bil pa tako malenkosten, da ima veliko škodo.

Iz Novega mesta

n— Gradbena sezona je bila letos v primeri s preteklimi leti prav pčila in se že bliža svojemu koncu. V celotnem so bile letos zgrajene samo tri hiše. Pr. Trdinovi cesti je zrasla hiša sodnega služitelja Zupanič, nad Ločensko cesto vila in gospodarska poslopja trgovca Julija Kobeta in na cesti v Zbaljo vas pa hiša trgovca Jvnicka. Za eno nalostropje so povisali svoje hiše župan dr. Polensek na Križatijski ulici, krojaški mojster Zupanič na Šukljetoji cesti in tovarnar Pencna na Ragovskji cesti, dočim je trgovec Berger izvršil večja adaptacijska dela na Ljubljanski cesti. Največje gradbeno delo pa je bil obnovev pogorelega in deloma zrušenega poslopja meščanske šole na Seidlovi cesti. Dela so se pričela pred 14 dnevi in bo poslopje do konca novembra pod streho.

n— Promenačni koncerti. Godba 6. topniškega polka bo tudi v jesenski sezoni prirejala vsako soboto in nedeljo javen promenadni koncert. Odslej bodo promenadni koncerti že ob pol 19. uri in sicer ob sobotah na Glavnem trgu, ob nedeljah pa v mestnem parku.

Z Gorenjskega

Slovo nemških pisateljev. Potem, ko so nemški alpski pisatelji obiskali Bled in Bohinj, so se vrnili na Koroško in so v ponedeljek obiskali še Kancelzhöhe. Ogledali so si prostrano boljšako pokrajino, pogorje Karavank in Juljske Alpe. Opoldne so se vrnili proti Beljaku, kjer jim je bilo prirejeno slavnostno kosilo v Moserjevem hotelu. Ob slovesu so se zahvalili za kopico vtisov, ki so jih nabrali na potovanju po Koroškem in Gorenjskem. Poleg uradnih spremljevalcev je bil pisateljem tolmáč pisatelj Josip Friderik Perkonig, ki je že večkrat potoval po Sloveniji in po Dalmaciji ter je oddal zanj vrsto svojih motivov. Zborovanje v Mežki dolini. Preteklo nedeljo je bilo sklicano zborovanje članov Koroške ljudske zveze iz Mežske doline v Prevaljah. Prišli so predstavniki Koroške ljudske zveze, razni župani in uradni vodje ter tudi funkcionarji iz Dravograda. Prvi je govoril zvezni vodja Schick, nato pa okrožni vodja Grun. 97 funkcionarjev je prejelo pristopnice in znake, 134 sodelavcev pa je zaenkrat dobilo samo znake.

Požar na Jesenicah. V noči na 12. septembra je nastal velik požar v dr. Rekarjevi žagi na Jesenicah. Pogorela je žaga kakor tudi veliki skladi desk tam blizu. Nastopili so gasilci z Jesenic in okolice, ki pa so mogli rešiti le del skladov desk. S četrtega nadstropja je padel 29-letni Vinko Meglič, prirezovalac v tovarni Peko v Trzinu. Pretresel si je možgane in je dobil hude notranje poškodbe. Nezvesten je bil prepeljan v bolnišnico na Golniku. Dveletni Martinek Kuhar se je znašel pri Medvodah na progi električne poljske železnice. Lokomotiva ga je pregazila, ker vozač ni mogel več ustaviti. Otrok je obležal na mestu mrtve.

Zbirajte bezeg! — se glasi poziv, s katerim priporočajo nemški listi prebivalstvu na Koroškem in na Gorenjskem, da se oskrbi za zimo. Gospodinjam priporočajo bezeg za juho, marmelado in kompote, kakor tudi za čaj. Paziti pa je treba pri obriranju bezga na grmljce, da se preveč ne polomi.

Iz Spodnje štajerske

Odlikovanje. Adolf Hitler je namenil šefu civilne uprave na Spodnjem štajerskem dr. Ueberreiterju vojni zaslužni križec I. stopnje zavolj izvedbe pomno važnih nalog.

Zborovanje vinogradnikov. V veliki dvorani štajerskega dvorca v Brežicah so nedavno zborovali vinogradniki brežiškega okraja. Prvi je spregovoril ravnatelj Reiter, ki je orisal pomen vinogradništva za Nemčijo in je napovedal, da bo višja cena ne glede na dobro ali slabo trgatve olivna zgolj od kakovosti vina. Govorili so še nekateri drugi govorniki, slednjič pa je okrožni kmetijski vodja priporočil kmetom, naj se čim bolj trudijo na svojih posevkih.

V šmarju pri Ješah so uredili novo športno igrišče. Urejen je tudi otroški vrtec, v katerem prejemajo otroci opoldne kosilo. Tolmači so potrebni. Nemško gospodarstvo in javni uradi potrebujejo čelo vrsto tolmačev. Listi pravijo, da jih bo po sedanjih vojni treba še posebno mnogo. Zaradi tega so uvedeni posebni tečaji za tolmače, ki bo lahko posredovali med Nemčijo in deželami na jugovzhodu. Vsega skupaj je v Nemčiji od 15. t. m. uvedenih 101 tečaj za tolmače in gospodarstvene dopolnilke.

Nesreča. Na Zgornji Poljskavi je znana gostilničarka Ana Rečnikova tako nesrečno padla, da se je močno polomila. — 15letna Roza Potočnikova, ki se je na obisku v Mariboru igrala z otroki, je zdrsnila v klet in obležala, nakar so jo prepeljali v bolnišnico. — S kolesa je padel mariborski polir Jakob Dajman. V Seiniči ob Muri je neki kolesar treščil v avto in je obležal nezvesten ob cesti. — 70letna kmetica Urška Kotnikova v okolici Maribora je bila pobodena od krave. — Nad Seino ob Dravi pa je stroj zgrabil strojnega ključavničarja Janeza Flajšarja, in mu hudo poškodoval roko. — Vsi ti poškodovanci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Za las je ušel smrti. Nedavno popoldne se je peljal neki avtomobilist iz Slovenjega Gradca proti Šmartnemu, Ker mu ceste ni-

so bile široke, je na kleni mostu povisil nekega dečka, naj sede k njemu, da mu bo kazal pot. Ko sta se približala prelazu čez progo, je dečko zavpil: »Stoj!« in se že tudi pogajal z avtomobilom ter odzval, kar so ga nesele noge. Naslednji trenutek je pridrvel vlak. Avtomobilist je v polni duhupristnosti avri avto, kolikor je mogel, kljub temu je lokomotiva še udarila ob avto in ga precej poškodovala. Toda vozač je k sreči ostal živ.

Recitacije delavskih pesmi. Urad na ljudsko izobraževanje bo prišel v Mariboru svoje delovno leto 1941/42 s recitacijami večerom. Dr. Lenart Blass iz Berlina bo prednal pesmi nekaterih znanih nemških delavskih pesnikov. Sledilo bodo še recitacijski večeri v Celju, Ptuj in Ljutomeru.

Prehrana za zimo. Listi poročajo, da je prehrana za zimo zagotovljena. Iginile so vse žitne kopice s polj, kar priča, da je bila žetev v Nemčiji opravljena v celoti kljub pomanjkanju delovnih moči. Zdjaj povsod pospravljajo tudi krompir. Pridelke je zadovoljiv. Listi pravijo, da letina krompirja ni rekordna kakor lani, vendar pa je tolikšna, da tretjina vsega pridelka zadostuje za kritje potreb v Nemčiji.

Kondenzirano mleko. Posamezniki lahko oislej spet prejemajo na karte kondenzirano mleko. Na izbiru jim je velika doza s 400 grami sladkanega ali pa doza s 450 grami nesladkanega mleka. Kondenzirano mleko se dobi le pri prodajalcih na drobno.

O novih razmerah na Spodnjem štajerskem je v nedeljo objavil v »Tagespostu« urednik Alfred Püllmann daljši članek s 3 slikami. Podrobneje opisuje zlasti razmere v brežiškem trikotju. Pripoveduje, kako je grad Mokrice pri Brežicah preurejen za narodno politično vzgojni zavod. Brežice dobe v kratkem velik delovni urad, ki naj bi pridobil delovne moči z bližnjih dežel na jugovzhodu, predvsem torej iz hrvaške države. Obmejna vasica Dobova pa naj bi postala važno prekladišče blaga, ki bo prihajalo z jugovzhoda, oziroma, ki bo tja namenjeno. Rečna plovba bo izpopolnjena in zrasle bodo nekatere nove industrije ob Savi.

Požar. V Klančnikovi tovarni pohištva na Pobrežju je v soboto proti večeru nastal požar zaradi prevelike vročine v sušilnici. Bila je velika nevarnost, da pokonča ogenj celotno podjetje. Gasilcem iz Maribora in s Pobrežja pa je uspelo rešiti veliko skladišče neovrošenega pohištva, desk in lesa, kakor tudi večino strojev.

Iz Hrvatske

Velika palača tujskega prometa bo urejena v Zagrebu. Kakor smo svojčas poročali, je že prejšnji Putnik kupil v Zagrebu veliko palačo v ta namen. Celotni stroški z nakupom in preureditvijo znašajo 8 milijonov kun.

Po petih mesecih svobodne Hrvatske je objavil »Hrvatski Narod« pregled dosedanjega dela. Pravi, da je zunanje politični položaj Hrvatske s priznanjem od strani onih sil jasen in da so meje s sosedji že določene. V notranji politiki sta dotok iz prejšnje HSS in presoona ustaškega pokreta prispevala h konsolidaciji. V šolstvu gospoduje hrvaški nacionalni duh. Vrsta trgovinskih pogodb je zagotovila življenjsko sposobnost mlade države. Gospodarstvo je prišlo v narodne roke, zvišale so se plače in mezde, zidajo se delavske naselbine in ceste, izboljšujejo se močvirna tla. Tudi prehrana, pravi list, je kljub vsem težavam zagotovljena in prejemajo kmetje pravičen denar za svoje pridelke. Slednjič je država z izdajo lastnega denarja dosegla svojo valutno veljavo. Samo vojna še otežkoča konsolidacijo in izgradnjo države.

Ukrajinski prostovoljci iz Hrvatske odidejo v kratkem na vzhodno fronto. Te dni jih je obiskal maršal Kwaternik in jim izročil primerno darilo. Vodja hrvaških Ukrajincev je v zahvali rekel, da se gre do radi boriti zoper boljševike in žide in da so pripravljeni umreti ob strani hrvaških tovarišev.

Korporacijski red na Hrvatskem. Zastopniki različnih delavskih in delodajalskih združenj na Hrvatskem so imeli daljša posvetovanja z ministrom za korporacije dr. Sučićem. Razmotrivali so načrt o bodočem stanovskem redu v hrvaški državi. Ustvarjene bodo korporacije podjetnikov in nameščenecv, oziroma delavcev, ki bodo strnjene v drž

V Benetkah nagrajeni filmi

Benetke, 17. septembra
Za zaključek mednarodne razstave kinematografije umetnosti so bile v soboto zvečer z lepo slovesnostjo razdeljene nagrade za najboljša razstavljenih filmov in razdelitev je izpričala, da je bila razstava resnično na umetniškem višku.

Pretežni del pokalov, nagrad in kolajn je odnesla nemška filmska industrija. Tako je družba »Tobis« prejela Mussolinijev pokal za najboljši inozemski film, za katerega je bil izbran »Ohm Krüger«. Pokal Ministrstva za ljudsko prosveto je dobil film Dunajske filmske družbe »Povratek«. Pokal grofa Volpija za najboljšo filmsko igralko je bil priznan Luitzi Ullrichovi za film »Annelie«, UFA. Pokal Biennale je dobil Tobisov film »Obtožujem«, zlato medaljo Biennale za najboljšo revijo pa režiser G. W. Pabst za »Komedijante« (Bavaria). Kolajne so prejeli kulturni filmi »Na tihem lovu z barvno kamero«, »Splavarji« in »Rügen« (reportaža z nemškega otoka v Vzhodnem morju). — Nad vse častno so odrezali italijanski filmi. Nagrado za najboljši italijanski film je dobilo delo »Železna krona«, pokal Fašistične stranke film »Bela ladja«, pokal grofa Volpija za najboljšega filmskega igralca pa je bil priznan Ermetu Zaccaria za film »Buonaparte«. — Pokale Biennale so dalje prejeli še italijanski film »Soprog«, švicarski film »Zlorabljeni ljubavna pisma«, madžarski film »Noč na Sedmograbkem« in španski film »Marinela«.

Minister za ljudsko prosveto Ekse. Pavolini je v svojem nagovoru pri razdelitvi poudaril, da se je evropska filmska proizvodnja kljub vojni ne samo po kakovosti, temveč tudi po količini odlično razvila. Na razstavi prikazani in posebej še odlikovani filmi so pokazali, da so evropski narodi tudi v današnjih razmerah sposobni ustvariti nekaj kulturno vrednega.

Na Cankarjevem nabrežju

V zadnjem času se je Cankarjevo nabrežje med trmitem in Čevljarskim mostom spremenilo. Razen poskusnega asfaltiranja na odseku od trmitema do Ribje ulice so bila dovršena regulacijska dela, ki so spremenila prejšnji neprijazni in odbijajoči videz mestnega dela ob Ljubljani, ki nikakor ni bil vreden imena po velkem sinu slovenskega naroda.

Skoraj v vsej dolžini je zdaj urejen hodnik za pešce. Cestišče je utrjeno. Pločnik je od Stritarjeve do Ribje ulice asfaltiran, na naslednjem odseku tlakovani s kamnitimi ploščami, najnovejši del pa je posut z drobnim kamenjem. Hodnik seveda še ni povsod enak širok, ker zaenkrat tudi ne more biti, saj so bile stare hiše zelo neredno grajene, pač pa ima skoraj na vsej dolžini dokončno širino dovolj široko cestišče. Edino stara hiša pri Čevljarskem mostu soga precej proti betonskemu zidu, ki je zgrajen na vsej dolžini nabrežja.

Na srednjem delu nabrežja so posadili dreve. Zelenje ublažuje podobo, ki jo nudijo stare, še neurejene hiše s svojimi dvorišnimi pročelji. Glavni doprinos k prenavljanju Cankarjevega nabrežja pa je urejena Ljubljana, ki je prav na tem delu najlepša. Terasa obrežja so v skladu z arhitektonsko izdelavo posejane s travo. Prebivalstvo Cankarjevega nabrežja si v mnogih smereh samo še želi, da bo celotno nabrežje vsaj do Čevljarskega mostu tako asfaltirano kakor v začetku, potem bo za vedno konec mrdloga s prahom.

DOBER MOŽ

Jaka se je zasedel v pivnici in ker se ponoči ni upal domov, jo je mahnil po šele ob 5. jutraj. Mimogrede je pozvonil pri lekarni. Lekarnar, ki je imel nočno službo, je pogledal skozi linico. Ko je videl Jakca, se vedno precej okajenega, je rekel: — In vi me zaradi enega aspirina budite ob petih jutraj?

— O, oprostite, toda moja žena je navajena, da ji vselej nekaj prinesem.

V POMISLEK

Mati pravi svoji hčerki: — Tako, draga Milica, izpolnila sem ti željo in sem povabila na čaj tudi gospoda Kralja. Sporočila sem mu, da pride lahko kar v delovni obliki.

— Ampak, za božjo voljo, mamica, saj on je vendar plavalni mojster na Iliriji!

DRUŽINSKI HUMOR

Sinček vpraša očeta: — Očka, kako se imenuje neoženjen mož? — Samec! — In kako se imenuje oženjen mož? — Fant, za take izraze imaš še dovolj časa.

J. Marquand

HVALA LEPA, GOSPOD MOTO!

»Čujte, Best, prišel sem semkaj, da bi živel v miru. Prišel sem, ker moje zadeve doma niso uspevale, ne pa zato, ker bi jo bil moral popihati. Z nekaterimi ljudmi sem se res da prepiral, a vsekako se lahko že jutri vrnem z dvignjeno glavo. To vam pravim za slučaj, če morda mislite kaj drugega. Odkar sem na Kitajskem, mi ni nikoli prišlo na misel, da bi kupčeval. Če obide kitajskega razbojnika volja, da pride v Peking, ni meni nič mar. Pustite ga, naj pride. Ako imate kaj zoper njega, zakaj se ne obrnete do policijskega načelnika? Se mar bojite tega Vuja?«

Best je zmajal z glavo. — Ne, hvala, prav lahko se ga ubranim, če pridem v zadrego. Saj poznate kitajske uradnike. Takšni so kakor gugalja, ki se vam spijunze izmed prstov, če jo poskusite zgrabiti. Ne maram za uradnike, s knezom Tungom bi rad govoril.

»Knez Tung je moj prijatelj,« sem rekel. »Za nič vas ne popeljem k njemu, ne da bi natanko vedel, kaj hočete. In ker vem, da mi tega ne poveste, je škoda besed, dragi Best.«

»Pravilno,« je priznal major. »To je moška beseda. Pridite jutri dopoldne ob devetih; ali vam povem vse ali pa vam ne povem ničesar — po tem se boste lahko odločili. Prosim vas nekaj, ne da bi

Mali oglasi

Službo dobi

Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo L 2.—

Zobotehnik (-ica)

prvo vrstni delavec v vseh panogah, kakor tudi v vseh mestih z dobro plačo. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Domacine«. 16018-1

Krojaškega pomočnika

sprejem. Franjo Miklavž, krojač, Cizova 9-II. 16032-1

Za stalno službo

iščem sposobno daktilografino, lepe zunanosti in v dobrih znanjih italijanščine. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »345«. 16049-1

Izvežbanega mehanika

za različne vrste strojev (trgov.), zmožnega italijanščine, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »456«. 16050-1

Službe išče

Beseda L — 30, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo L 1.—

Natakarica

simpatična, gostilniško in kuhinjsko verzirana, iše kjer koli službe takoj. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestirsko pošte na in solidna«. 16058-2

Knjigovodja

bilancist, slovenski in nemški korespondent, verziran, trgovec, zanesljiva starša, moč, iše zaposlitve. Sprejme tudi polredno zaposlitev ali upraviteljsko hiš. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zaupna moč«. 16027-2

Potniki

Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo L 2.—

Zastopnika

verziranega v prodaji pisalnih in računskih strojev, z dobrim poznavanjem te stroje, išem za Ljubljansko pokrajino. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »678«. 16048-5

Vajencej (ke)

Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo L 2.—

Vajenca

v trgovino z meš. blagom sprejem. Jerb Rudolf, Ljubljana-Glince, Campova ulica 8. 16028-4

Prodaj

Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo L 2.—

»NEGIL«

proti golubi krompirja itd. Pol kg. zadostuje za 1500 kg. Velja L 18.50. Trgovci znaten popust! — Ing. Fretzel, Ljubljana, Wolfova ul. 3, tel. 34-73. 15703-6

Antične predmete

preproge, slike itd. Vam najbolj zanesljivo prodaja komisijai prodaja »Umetnoste, Kolodvorska 30. 15669-6

Hladilno omarico

malo, praktično za gospodinjstvo, prodaja J. Štembal, Vegova 8, prtlj. 16021-6

Otroško železnico

malo rabljeno, lokomotiva na prestave, 6 vagonov i. dr., ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16020-6

Otroški voziček

globok, prodam. Komenskaga 16-III. 16045-6

Otroški voziček

globok, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16037-6

Prodaj

otroški športni voziček in harmoniko. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16029-6

Kupim

Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo L 2.—

Foto-aparat

kupim. Zeljeno Praktiflex ali Ekakta. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16019-7

Stanovanja

Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo L 2.—

100 lir nagrade

kdo mi preskrbi stanovanje: Dve sobi ali sobo s kuhinjo ali tudi sobo s so-porabo kuhinje v mestu ali v Trnovem, Mostah ali v Spodnji Šiški. Plačam tudi za več mesecev naprej. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj 100 lir«. 16016-21a

Stanovanje

enosobno, z vsemi pritliklami, išem. Cenjene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Soliden plačnik«. 16044-21a

Vilo v Ljubljani

ali neposredni bližini pet do šest sob v zamenj takoj v najem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16042-21a

Komfortno dvo- ali trisobno stanovanje

v strogem centru mesta, v novi hiši, išeča dva mlada zakonca za 1. oktober, 1. november ali 15. november. Plačam najemninu »tri mesece naprej. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solidna Slovenca«. 16096-21a

Soba odda

Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo L 2.—

Dve lepi prazni sobi

oddam v bližini remize v Zg. Šiški. Kopalnica na razpolago. Cena 200 lir. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16011-23

Sobe išče

Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo L 2.—

100 lir nagrade

kdo preskrbi gospodu, ves dan odstopnem, v bližini Komenskaga ulice lepo opremljeno sobo s so-porabo kopalnice in po možnosti telefona. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »100 lir«. 15963-23a

Dve sobi

opremljeni za dve osebi s kopalnico, v centru, išem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »131«. 16046-23a

Oporemljeno sobo

s posebnim vzhodom, so-porabo kopalnice, išem v centru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Domacine«. 16043-23a

Soba

z dvema posteljama išeča z zakonski par za oktober. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16035-23a

Dijaka brata

išeča svetlo sobo s popolno opremo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »55«. 16031-23a

Dijaško sobo

v bližini trgovske akademije, išem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trg. akademija«. 16025-23a

Sončno sobo

z dvema posteljama išeča z zakonski par. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bolji ljudje«. 16021-23a

Pohištvo

Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo L 2.—

Prodaj

skoraj novo posteljo z nočnim omarico in predsonno steno. Ogled od 10. do 13. in od 17. do 19. ure: Remic Franjo, Slomškova ul. 15-III. 16035-12

RAPPRESENTANZE

importanti assumoni per vasta clientela Italia. Riferenze di primo ordine. — Studio Tecnico Commerciale Rag. Carone — Avv. Cerillo — Cimarosa 84 — NAPOLI

LEGNA DA ARDERE

e CARBONE VEGETALE Offriamo possibilità forte lavoro ad importanti Ditte esportatrici. — Scrivere con offerte e proposte: S. A. VENEZIANA CARBONI — Casella Postale 370 — VENEZIA

DRVA IN OGLJE

Večjim izvoznim podjetjem nudimo možnost večjih zaslužkov. — Ponudbe in predloge na naslov: ZASTOPSTVA

ZAHVALA

Presrečna hvala Vam vsem, ki ste izkazovali težko bolni nesebične ljubezni in pozornosti, ki stregli dan in noč z ljubeznjivo dobroto in skrbjo ali se kakorkoli žrtvovali za našo ljubljeno, nepozabno

Pavlo Drol

vdovo po viš. davčnem upravitelju Enako tudi Vam, ki ste ji položili cvetja na krsto, jo spremenili na njeni zadnji poti ter pevcom železničarskega glasbenega društva »Sloga« za ganljivo, v srce pretresujočo petje — najiskrenejša hvala.

ZALUJOČI OSTALI

ZAHVALA

Povodom nepričakovane smrti najinega nenadomestljivega brata, gospoda

JUH JOSIPA

viš. fin. rač. inspektor v pokoju sva bila deležna tolikega sočustvovanja, da nama ni mogče zahvaliti se vsakemu posebej. Naj velja ta skupna iskrena zahvala vsem znanim in neznanim gospe, gospodinam in gospodom, kateri so se nas spomnili, bodisi pisмено, ustmeno ali z osebnim udeležbo pri pogrebu vključno skrajno slabemu vremenu. Dalje se zahvaljujemo gg. uradnicam in uradnikom Fin. direkcije za gosposdom finančnim direktorjem Metodizem in ravnateljem računskega oddelka g. Lenarčičem na čelu. Posebno zahvalo izrekamo tudi darovalcem vencev in šopkov, zlasti pa pevski družini Glasbene Matice za zelo številno spremstvo in ganljivo petje. Kratke, a odkritosrčne besede g. Pečenka ob odprtem grobu pokojnika so nam bile v tolažbo ob tem nepričakovanem udarcu. Tisočera hvala vsakemu in vsem.

V Ljubljani, 17. septembra 1941.

Zalujoči brat in sestra ter ostalo sorodstvo.

Pohištvo

dobro ohranjeno, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16017-12

Oblačila

Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo L 2.—

Ugodno prodaj

skoraj nov smoking. Ogled od 12. do 2. ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16026-13

Auto, moto

Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo L 2.—

Na pogon z ogljem

sta napredna po zelo nizki ceni dva lahka tovorna avtomobila. — Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 15989-10

FORD

zaprti, dobavni voz, nosilnost 500 kg., 4cilindrski ameriški model, z dobro pnevmatik, proda DKW. zastopstvo J. LOVSE, Celovška 93. 16022-10

Generatorje

(pogon z ogljem) za vse vrste avtomobilov ima po nižnji ceni na zalogi: Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 15990-10

INSERIRAJ

»JUTRU«

ZASTOPSTVA

prevzamemo za širok krog dejavnosti v Italiji. Na razpolago prvotna priporočila.

»JUTRU«

ZASTOPSTVA

prevzamemo za širok krog dejavnosti v Italiji. Na razpolago prvotna priporočila.

»JUTRU«

ZASTOPSTVA

prevzamemo za širok krog dejavnosti v Italiji. Na razpolago prvotna priporočila.

»JUTRU«

ZASTOPSTVA

prevzamemo za širok krog dejavnosti v Italiji. Na razpolago prvotna priporočila.

»JUTRU«

ZASTOPSTVA

prevzamemo za širok krog dejavnosti v Italiji. Na razpolago prvotna priporočila.

»JUTRU«

ZASTOPSTVA

prevzamemo za širok krog dejavnosti v Italiji. Na razpolago prvotna priporočila.

»JUTRU«

ZASTOPSTVA

prevzamemo za širok krog dejavnosti v Italiji. Na razpolago prvotna priporočila.

»JUTRU«

ZASTOPSTVA

prevzamemo za širok krog dejavnosti v Italiji. Na razpolago prvotna priporočila.

»JUTRU«

ZASTOPSTVA

prevzamemo za širok krog dejavnosti v Italiji. Na razpolago prvotna priporočila.

»JUTRU«

ZASTOPSTVA

prevzamemo za širok krog dejavnosti v Italiji. Na razpolago prvotna priporočila.

»JUTRU«

ZASTOPSTVA

prevzamemo za širok krog dejavnosti v Italiji. Na razpolago prvotna priporočila.

»JUTRU«

ZASTOPSTVA

prevzamemo za širok krog dejavnosti v Italiji. Na razpolago prvotna priporočila.

»JUTRU«

ZASTOPSTVA

prevzamemo za širok krog dejavnosti v Italiji. Na razpolago prvotna priporočila.

»JUTRU«

ZASTOPSTVA

prevzamemo za širok krog dejavnosti v Italiji. Na razpolago prvotna priporočila.

»JUTRU«

ZASTOPSTVA

prevzamemo za širok krog dejavnosti v Italiji. Na razpolago prvotna priporočila.

»JUTRU«